

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньо-професійною програмою **Фінанси, фінансовий менеджмент**
та страхування
(назва програми)

на тему: **«Фінансова стійкість комерційного банку»**
(назва теми)

Виконавець:

студент 41 ФФБС

Кирилюк Тетяна Олексіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Бондаренко Павло Валерійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В УКРАЇНІ.....	6
1.1. Сутність фінансової стійкості комерційного банку.....	6
1.2. Теоретичні основи фінансової стійкості комерційного банку в Україні.....	9
1.3. Фінансове забезпечення фінансовою стійкістю комерційного банку на сучасному етапі в Україні.....	13
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	24
2.1. Оцінка загальної фінансової діяльності АТ КБ «Приватбанк».....	24
2.2. Методичний підхід до оцінки фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк».....	32
2.3. Прогнозна оцінка показників фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк».....	42
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	45
3.1. Перспективи впливу цифрового прогресу комерційних банків України на фінансову стійкість	45
3.2. Рекомендації щодо підвищення фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк».....	51
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	60

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасну епоху економічної трансформації питання підтримки стабільної банківської системи є надзвичайно важливим серед різноманітних економічних викликів. Із зростанням економічної глобалізації регулярні валютні, банківські та фінансові кризи посилюють потребу в забезпеченні стабільного економічного прогресу, який значною мірою залежить від надійності банківського сектора. Напрямок, у якому рухається банківський сектор, визначає важливість оцінки та стабільності банківської системи, оскільки вона виконує роль повного фінансового посередника, сприяє економічному розвитку та завойовує довіру громадськості.

Для ефективного управління стабільністю банківської системи вкрай важливо вирішити низку складних завдань. Ці завдання вимагають удосконалення методології управління стабільністю банківської системи, а також комплексної оцінки макрофакторів, що формують банківське середовище. Визнаючи об'єктивну потребу в подальших теоретичних і практичних дослідженнях з управління фінансовою стабільністю, зокрема стосовно банківських установ, обрана тема дослідження та її актуальність зумовлені імперативом забезпечення стабільного функціонування.

Комплексне вивчення наявної літератури, що стосується теми дослідження, виявляє внесок як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Відомі зарубіжні дослідники, такі як Е.Дж. Долан, Р. Л. Міллер, С. Роуз, Дж. С. Ван Хорн, Дж. Сінкі, Л. Єграда та інші зробили значний внесок у цю сферу. Так само роботи вітчизняних учених, зокрема Ж.М. Довгань, С.А. Андрюшина, А.М. Мороз, О.Д. Вовчак та інші високо цінуються в цій галузі дослідження.

Метою даної роботи є дослідження особливостей та підвищення фінансової стійкості комерційного банку в Україні.

Об'єктом дослідження є явище фінансової стійкості, як конкретний стан банку.

Предметом дослідження є фінансові показники, стратегії управління

ризиками, рівень капіталізації, ліквідності, рентабельності та інші фактори, що впливають на фінансову стійкість комерційного банку.

У процесі написання кваліфікаційної роботи вирішуються такі **завдання**:

- розглянути поняття фінансової стійкості комерційного банку;
- охарактеризувати основи фінансової стійкості комерційного банку в Україні;
- охарактеризувати фінансове забезпечення фінансовою стійкістю комерційного банку на сучасному етапі в Україні;
- надати методичний підхід до оцінки фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»;
- надати прогностичну оцінку показників фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»;
- охарактеризувати перспективи впливу цифрового прогресу комерційних банків України на фінансову стійкість;
- надати рекомендації щодо підвищення фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк».

Методи дослідження. Аналіз фінансової звітності банку для оцінки його фінансового стану, платоспроможності, рентабельності та інших ключових показників. Порівняння фінансових показників банку з аналогічними показниками конкурентів чи середньостатистичних значень у галузі. Вивчення стратегій управління ризиками, капіталізацією, ліквідністю банку та оцінка їхньої ефективності. Аналіз рейтингових оцінок та рекомендацій провідних рейтингових агентств щодо фінансової стійкості банку. Моделювання можливих сценаріїв розвитку ситуації та оцінка їхнього впливу на фінансову стійкість комерційного банку.

Інформаційну базу дослідження річні фінансові звіти, звіти про прибутки та збитки, баланси активів та пасивів, звіти про капітал та резерви. Рейтинги провідних рейтингових агентств, аналітичні звіти, рейтинги довіри клієнтів та партнерів. Обсяги операцій, доходність банківських продуктів, структура доходів та витрат. Інформація про стан ринку, макроекономічні

показники, тенденції розвитку галузі. Інформація про стратегічні рішення, політику управління ризиками та капіталом. Позитивні та негативні впливи на фінансову стійкість комерційного банку, включаючи політичні, економічні, соціальні та технологічні зміни.

Структура та обсяг роботи Кваліфікаційна робота бакалавра складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг кваліфікаційної роботи - 60 сторінок, ?? з яких - додатки. Основний зміст викладено на 54 сторінках, із них розміщено 18 таблиць, 11 рисунків. Список використаних джерел складається із 49 найменувань.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано тези: Теоретичні підходи до фінансової стійкості комерційного банку. *XXII Міжнародній науково-практичній конференції «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях» (25-26 квітня 2024 р.).* Одеса. ОНЕУ, 2024.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Сутність фінансової стійкості комерційного банку

Економіка значною мірою залежить від банківського сектора, який служить її фінансовою основою. Він точно відображає фінансово-економічний стан країни та оперативно реагує на будь-які сприятливі чи несприятливі зрушення в її розвитку. Широкий спектр послуг, що надаються банками, та їх здатність генерувати значні прибутки безпосередньо пов'язані з їхньою фінансовою стійкістю.

Фінансова стійкість комерційного банку є відображенням його фінансового стану в поточних умовах. Він охоплює різноманітні фактори, за якими можна визначити ключові показники фінансової стійкості банку. Ці фактори складаються з соціально-політичного клімату країни, загального економічного стану, стану фінансового ринку та внутрішньої стійкості самого банку.

Рис.1.1 Основні параметри фінансової стійкості комерційного банку

**Джерело: Складено автором на основі даних [1]*

Стабільність суспільства, фінансова, економічна та соціальна політика, політична позиція нинішньої влади – все ці фактори, які формують соціально-політичний ландшафт країни. Економічний стан відображають такі показники, як платіжний баланс, інвестиційний клімат, показники реального сектору,

масштаби неформальної економіки та можливості для оновлення виробництва. На фінансовий ринок впливають такі фактори, як попит і пропозиція грошової маси, темпи інфляції та очікування, вартість державного боргу та графік погашення, дохідність ринку цінних паперів, обмінний курс національної валюти, грошова емісія та напрям монетарної політики, визначений Національним банком України.

Фінансова стійкість комерційного банку охоплює кілька ключових аспектів, включаючи кваліфікацію банківського менеджменту, ефективність банківської стратегії, достатність капіталу та досвід персоналу. Ці специфічні фактори, що стосуються фінансової стійкості комерційного банку, дозволяють організувати та класифікувати елементи, які сприяють цьому.

Сучасний стан справ свідчить про відсутність комплексних досліджень детермінант фінансової стійкості банку. Однак для нас є вірогідним використати наявні знання з економічної літератури, щоб упорядкувати фактори, що впливають на надійність і стійкість комерційного банку. Як зазначає Н. Козьмук, існує брак усталених критеріїв класифікації цих факторів та розмежування різних груп. Крім того, бракує чітких показників для оцінки важливості цих факторів. Таким чином, класифікація факторів, пов'язаних зі стійкістю, повинна охоплювати різноманітні перспективи та враховувати різні характеристики.

При дослідженні впливу на операції та стан комерційного банку важливо ретельно враховувати як зовнішні (екзогенні), так і внутрішні (ендогенні) фактори. Економічна ситуація в країні відіграє значну роль у визначенні фінансової стійкості банку, що зумовлює необхідність аналізу макроекономічних та мікроекономічних факторів. Цей аналіз має охоплювати інвестиційний клімат, стан платіжного балансу країни та рівень дефіциту державного бюджету. Крім того, великий вплив на фінансову стійкість банку має податкова політика. Щоб повністю зрозуміти позицію банку, важливо вивчити ширші економічні фактори, такі як зростання або спад виробництва, рівень зайнятості та потенційні кризи платежів.

Важливість соціальних і політичних факторів не можна недооцінювати. Крім того, у міру того як суспільство продовжує стабілізуватися в соціальному та політичному плані, ми вважаємо, що більш ретельне та узгоджене дослідження цих факторів повинно займати все більше уваги. Вкрай важливо враховувати стратегії, які впроваджують органи управління на всіх рівнях, загальну якість життя та рівень довіри до банківської галузі.

При дослідженні досягнення комерційними банками фінансової стійкості вкрай важливо враховувати як екзогенні, так і ендогенні фактори. Екзогенні чинники охоплюють економічні, соціально-політичні та фінансові аспекти, а ендогенні чинники стосуються внутрішнього функціонування самого банку. Ця класифікація зображена на рисунку 2.

Рис.1.2 Класифікація факторів, що формують фінансову стійкість комерційного банку

**Джерело: Складено автором на основі даних [1]*

Залежно від впливу на фінансову стійкість банку ці фактори можна розділити на дві групи.

Звичайно, ця категорія елементів, які сприяють фінансовій стійкості банку, не є вичерпною. Тому в майбутньому буде необхідним подальше вивчення та категоризація факторів у різних аспектах, враховуючи додаткові характеристики. Тим не менш, така попередня класифікація факторів, що впливають на фінансову стійкість банку, дозволяє більш раціонально ідентифікувати її складові та пропонує потенційні стратегії її досягнення.

1.2. Теоретичні основи фінансової стійкості комерційного банку в Україні

Оцінка фінансового стану та діяльності комерційного банку відома як фінансовий аналіз. Цей процес передбачає ретельну перевірку фінансової звітності банку, включаючи баланс, звіт про прибутки та збитки та звіт про рух грошових коштів. Крім того, фінансовий аналіз може включати порівняння даних банку з консолідованими даними по всій галузі або іншими банками [18].

Рис.1.3 Ключові показники фінансового аналізу комерційного банку

**Джерело: Складено автором на основі даних [1]*

Фінансовий аналіз комерційного банку служить для оцінки фінансової стабільності банку, прибутковості, ліквідності, платоспроможності та ризиків, пов'язаних з його діяльністю. Результати фінансового аналізу можна використовувати для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, планування бюджетів, прогнозування майбутніх фінансових результатів і досягнення різноманітних інших цілей.

Для проведення комплексної оцінки фінансової діяльності комерційного банку необхідно всебічно вивчити фінансові показники, які відображають фінансову діяльність банку наведено на рисунку 1.3.

На рисунку 1.3 наведено показники, які є інструментальними для оцінки фінансового стану, ризиків і перспектив розвитку банку. Ці показники відіграють вирішальну роль у процесі прийняття рішень щодо оцінки діяльності банку, оскільки вони дають цінну інформацію про стратегічні шляхи розвитку банку.

Банк із значним обсягом капіталу має можливість брати участь у ризикованих підприємствах і досліджувати нові напрямки бізнесу, що зрештою призводить до більших прибутків.

І навпаки, якщо капіталу банку недостатньо, він може проявляти обережність у своїх операціях, що призведе до обмеження можливостей зростання та розвитку. Крім того, підтримання належного рівня капіталу викликає довіру між клієнтами та зацікавленими сторонами, позитивно впливаючи на репутацію банку та конкурентоспроможність на ринку.

На основі кожного показника формулюються плани та підходи щодо використання прибутку або зменшення збитків для виконання вимог. Це досягається шляхом оцінки відношення капіталу до активів або шляхом збільшення зобов'язань шляхом придбання додаткового фінансування, яке може бути отримано через кредит або інвестиційні заходи.

В. Чен і Р. Моборн висунули стратегію розвитку банківської справи, відому як стратегія «Блакитного океану». Цей підхід передбачає пошук невикористаних ринкових ніш, а не участь у жорсткій конкуренції за частку ринку на вже насиченому ринку [19].

Bank Moneta, один із відомих банків Індії, ефективно реалізував стратегію Blue Ocean у банківському секторі. Їхня увага була зосереджена на вирішенні питань фінансової доступності та банківських послуг для малозабезпечених верств населення. Раніше позбавлений доступу до банківських послуг цей нижчий клас став центром їхньої уваги. Bank Moneta розробив інноваційні продукти та послуги, включно з опціями мікрофінансування та мікрокредитування, спеціально адаптованими для задоволення потреб цієї групи населення [19].

На сучасному ринку банкам надзвичайно важливо ефективно управляти своїми фінансовими результатами через посилення конкуренції, зміну нормативного середовища та зміну вимог клієнтів. Це вимагає від банків бути гнучкими та швидко реагувати на ринкові умови. Ключові показники, включаючи прибуток, прибутковість, процентну маржу та ризикованість, відіграють важливу роль в управлінні фінансовими результатами банку. Ці показники дозволяють банку уважно стежити за своєю фінансовою діяльністю та своєчасно приймати рішення щодо оптимізації її діяльності [20].

Наразі банківська система України функціонує в стабільному середовищі та переживає поступове відновлення економічного зростання після тривалого періоду кризи. Станом на початок 2023 року в Україні активно працюють близько 65 комерційних банків, які пропонують широкий спектр фінансових послуг, включаючи управління готівкою, кредитування, міжнародні операції, інвестиції тощо. Банки в Україні стикаються з гострою конкуренцією та різноманітними проблемами, що виникають через законодавчі зміни, які керуються міжнародними фінансовими стандартами, а також нестабільність економічного та політичного ландшафту в країні.

Підрахунки Національного банку України показують, що у 2022 році банківська система пережила сприятливі результати. Зокрема, відбулося зростання банківських активів на 10% до 2,6 трильйона гривень. Крім того, покращився показник кредитної якості, про що свідчить зменшення неповернених кредитів до 38,5 млрд. грн., що становить лише 7,5% від загального кредитного портфеля [20].

Незважаючи на це, українські банки стикаються з такими перешкодами, як неадекватна платоспроможність окремих клієнтів, підвищені ризики та коливання курсу національної валюти, що може вплинути на їхню фінансову стабільність та здатність обслуговувати клієнтів. Отже, банки наполегливо вдосконалюють свої стратегії для підвищення ефективності.

На сучасному ринку ефективний нагляд за фінансовими результатами банку є надзвичайно важливим і складним завданням. Банки стикаються з подвійною відповідальністю за гарантування стабільності та прибутковості своїх операцій, а також за пріоритетність фінансової безпеки та зниження ризиків. Крім того, банки повинні захищати довіру та безпеку своїх клієнтів, дотримуючись правил, встановлених керівними органами.

Щоб досягти цих цілей, банки використовують низку методів і підходів для ефективного управління своїми фінансовими результатами. Одним із таких методів є управління ризиками, яке передбачає підтримку належного рівня ризиків і розробку стратегій їх пом'якшення. Це може охоплювати такі дії, як диверсифікація портфелів, дотримання нормативних вказівок, оцінка фінансової стабільності клієнтів та впровадження інших запобіжних заходів.

Ефективне управління активами та пасивами має вирішальне значення для підтримки прибутковості та ліквідності банків. Це передбачає оптимізацію портфелів активів, вибір найбільш прийнятних джерел фінансування та впровадження інших стратегій. Управління витратами є ще одним важливим аспектом для банків, оскільки вони повинні мінімізувати витрати, забезпечуючи безпеку та якість своїх послуг. Цього можна досягти шляхом автоматизації процесів, скорочення витрат на рекламу та маркетинг та інших заходів економії [43].

Побудова та управління міцними відносинами з клієнтами є пріоритетом для банків. Вони прагнуть забезпечити задоволеність клієнтів і підтримувати довгострокові партнерські відносини. Це включає надання високоякісних послуг, створення персоналізованих пропозицій і підтримку клієнтів у вирішенні будь-яких проблем, з якими вони можуть зіткнутися.

Управління персоналом є ключовим аспектом, якому банки повинні приділяти пріоритет, щоб максимізувати свій потенціал. Підвищення кваліфікації співробітників, мотивація їх зростання, оптимізація робочих процесів – це деякі заходи, які необхідно вжити. Крім того, банки повинні зосередитися на управлінні інноваціями шляхом впровадження нових продуктів і послуг, впровадження передових технологій і підвищення конкурентоспроможності. Це може включати співпрацю зі стартапами, впровадження штучного інтелекту та машинного навчання, розробку мобільних додатків та участь у різних інших видах діяльності. У сучасну епоху структура управління комерційного банку відіграє вирішальну роль у визначенні важливості ризиків. Вивчення ризиків, пов'язаних з діяльністю банку, є життєво важливим аспектом ефективного управління його фінансовими результатами. Ці ризики можуть вплинути на доходи, витрати та різні інші фінансові показники банку. Нездатність визначити, оцінити та контролювати ці ризики може призвести до несприятливих наслідків, включаючи втрату клієнтури, зменшення ліквідності, зниження прибутковості та інші шкідливі наслідки.

Щоб досягти сприятливих фінансових результатів, банки повинні розробити стратегії управління ризиками, оцінити існуючі ризики, точно визначити нові ризики, підтримувати відповідний рівень ризиків і розробити підходи та ресурси для ефективного управління цими ризиками. Впровадження управління ризиками дозволяє банкам зменшити потенційні збитки та збільшити прибутки, тим самим гарантуючи стабільну та прибуткову діяльність.

1.3. Фінансове забезпечення фінансовою стійкістю комерційного банку на сучасному етапі в Україні

На розвиток національної економіки значною мірою впливає вирішальна роль, яку відіграють комерційні банки. Їх ефективність тісно пов'язана з діяльністю бізнесу та його взаємодією з реальним сектором, оскільки вони

сприяють стимулюванню економічного зростання, пропонуючи низку фінансових послуг. Комерційні банки володіють різними фінансовими активами, які дозволяють їм ефективно виконувати свої функції.

Дослідники по-різному трактують «фінансові ресурси», доступні комерційним банкам. Так, Т.В. Кочетигова та Д.О. П'яничук [4, с. 727] стверджують у своєму дослідженні, що фінансові ресурси зазвичай не розглядаються як незалежний об'єкт у глобальних дослідженнях. Натомість вони в першу чергу оцінюються через аналіз пасивів банку на його балансі. Цей аналіз включає оцінку того, як ресурси банку генеруються через пасивні операції. Орєхова К.В. та Костюков О.А. Подібної точки зору поділяють у своїх дослідженнях, стверджуючи, що фінансові ресурси банку формуються шляхом пасивних операцій, які передбачають створення як внутрішніх, так і позикових фінансових активів [8, с. 125].

Аналізуючи визначення фундаментального характеру фінансових ресурсів комерційного банку, Халатур С.М., Грабчук О.М., Богачов Ю.Д. [9, с. 51] виділив два первинні підходи до розуміння їх сутності – статичний і динамічний. Вони дійшли висновку, що визначальною рисою фінансових ресурсів банку є їх доступність для банку, оскільки банк має над ними виключний контроль. З нашої точки зору, фінансові активи банків охоплюють усі ресурси та засоби, які використовуються банком для здійснення своїх операцій та задоволення вимог клієнтів.

Основними елементами фінансових активів банку є:

1) Капітал або власні кошти, які охоплюють як грошові, так і матеріальні ресурси, що належать банку. Ці кошти служать запобіжником від можливих втрат і забезпечують фінансову стійкість банку;

2) Депозити клієнтів, де банки залучають гроші від клієнтів через різні типи депозитів, включаючи поточні рахунки, строкові депозити та інші фінансові продукти, що приносять дохід;

3) Позики та кредити, оскільки банки надають кредити різним суб'єктам, таким як підприємства, індивідуальні підприємці та інші банки. Гроші, видані як позики, стають частиною їхніх фінансових ресурсів;

4) Інвестиції, коли банки розміщують свої кошти в різноманітних фінансових інструментах, таких як акції, облігації та фонди.

Це дозволяє їм отримувати дохід від своїх інвестицій. Банк покладається на поточні активи, включаючи резерви, що зберігаються в центральному банку, для підтримки щоденної ліквідності та полегшення платежів. Крім того, банки володіють і використовують різні інші активи, такі як технологічне обладнання, нерухомість і патенти, які додатково зміцнюють їхні фінансові ресурси.

Складна структура фінансових ресурсів банку охоплює низку активів і варіантів фінансування, що дозволяє їм надавати комплексні фінансові послуги та підтримувати ефективну діяльність. Ця колективна система дає можливість комерційним банкам ефективно задовольняти фінансові вимоги своїх клієнтів, керувати ризиками та отримувати прибуткові результати, дотримуючись нормативних вказівок.

Фінансові активи банку можна класифікувати на основі різних характеристик, зокрема таких:

1) Походження: внутрішні кошти - кошти, якими володіє сам банк, такі як акціонерний капітал і накопичений прибуток; зовнішні кошти - кошти, отримані від інших фінансових установ, корпорацій або клієнтів.

2) Тривалість: короткострокові ресурси - кошти, зібрані банком протягом обмеженого періоду, наприклад депозити строком до одного року; довгострокові ресурси - кошти, доступні банку протягом тривалого періоду, наприклад, довгострокові позики або випуск облігацій.

3) Валютні: внутрішні ресурси - кошти, виражені в національній валюті; іноземні ресурси - кошти, що знаходяться у банку в іноземній валюті або іноземних фінансових інструментах.

4) Наявність ліквідних ресурсів відноситься до легко конвертованих активів, таких як готівка або інші ліквідні активи, а наявність неліквідних ресурсів стосується активів, які не можна легко конвертувати в готівку без зазнавання значних збитків.

5) Способи, якими ці ресурси можуть бути використані або розподілені для різних цілей.

Банки володіють різними видами фінансових ресурсів, які служать певним цілям. До них належать кредитні ресурси, тобто кошти, які банки використовують для надання позик своїм клієнтам і підприємствам. З іншого боку, інвестиційні ресурси – це кошти, які використовуються для інвестування в різні фінансові інструменти, такі як акції, облігації, нерухомість та інші інвестиційні можливості. Крім того, банки зберігають резервні ресурси, які є коштами, які зберігаються в резерві для забезпечення стабільності та виконання зобов'язань. Це включає резерви, створені для покриття потенційних збитків від кредитів та інших ризиків. Класифікація цих фінансових ресурсів має вирішальне значення для того, щоб банки могли ефективно управляти своїми активами та зобов'язаннями, а також дотримуватись банківського регулювання та регуляторів. Важливо зазначити, що конкретні характеристики цих ресурсів можуть відрізнятися залежно від стратегії та цілей кожного окремого банку.

З 2016 по 2023 рік в Україні спостерігається скорочення кількості банків, наведено на рисунку 1.4.

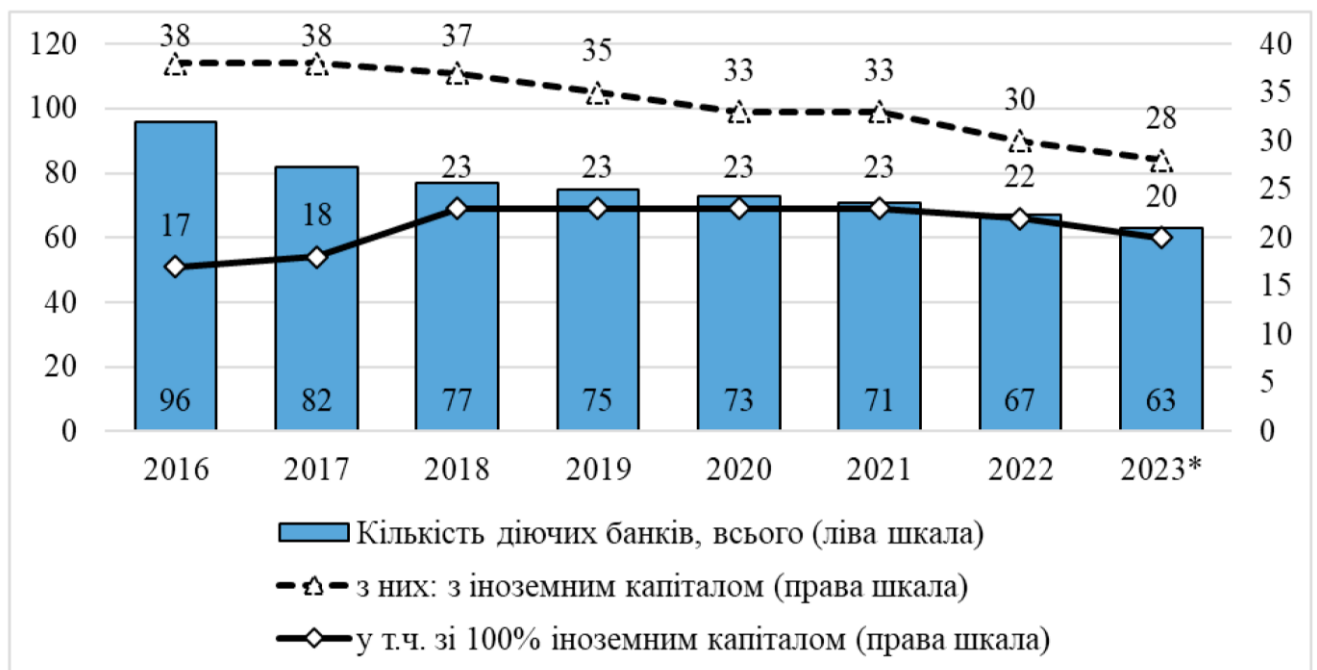

Рис.1.4 Кількість діючих банків в Україні за 2016-2023р.р.

**Джерело: складено автором на основі [6]*

Це зниження можна пояснити декількома факторами, зокрема зниженням доходів порівняно з витратами, збільшенням непрацюючих кредитів, залежністю від дорогого рефінансування від НБУ, зниженням економічної активності та обсягу транзакцій через масову еміграцію та втрати особового складу внаслідок міграції або мобілізації.

Згідно з дослідженнями, проведеними науковцями [4; 8] процеси, за допомогою яких комерційні банки акумулюють свої кошти, називаються пасивними операціями. Для забезпечення ефективного функціонування, ліквідності, конкурентоспроможності та прибутковості банку недостатньо покладатися лише на власний капітал. Тому банки здійснюють пасивні операції із залучення додаткових ресурсів. Комерційні банки здійснюють пасивні операції двома основними способами: шляхом залучення коштів через депозитні рахунки (поточні, строкові та накопичувальні) та шляхом залучення недепозитних коштів (наприклад, отримання кредитів на міжбанківському ринку, рефінансування Національного банку тощо). України, випуск облігацій банків, векселів та інших фінансових зобов'язань).

Основною формою пасивних банківських операцій є залучення коштів на різні види банківських рахунків, у тому числі поточні, ощадні, строкові та валютні. Ці об'єднані кошти зазвичай називають депозитами.

З 2016 по 2023 рік українські комерційні банки зазнали суттєвих змін у своїх фінансових ресурсах, про що свідчить таблиця 1. За цей період відбулося більш ніж удвічі збільшення пасивів, загального капіталу та зобов'язань банків, а статутний капітал – зниження майже на 3%. Зростання або стабільність пасивів банку може служити надійним показником довіри клієнтів і зацікавлених сторін, фінансової стійкості, підвищення ліквідності та здатності виконувати фінансові зобов'язання. Це також може відображати успішну стратегію управління ризиками, дозволяючи банку залучати нові кошти та зміцнювати свою фінансову стійкість.

Однак при оцінці темпів зростання банківських зобов'язань важливо враховувати ширший контекст, включаючи економічні умови, нормативні

вимоги та світові фінансові тенденції. Проте, виходячи з цих показників, можна зробити висновок, що банківська система в Україні залишається стабільною та стійкою.

Таблиця 1.1

Узагальнені показники формування фінансових ресурсів українських комерційних банків за 2016-2023р.р. (млн.грн.)

Період	Пасиви (усього)	Капітал (усього)	Статутний капітал	Зобов'язання банків
на 01.01.2017	1256299	123784	414668	1132515
на 01.01.2018	1333831	161108	495377	1172723
на 01.01.2019	1359703	154960	465532	1204743
на 01.01.2020	1493298	199921	470712	1293377
на 01.01.2021	1822841	209460	479932	1613381
на 01.01.2022	2053232	255514	481535	1797718
на 01.01.2023	2351678	215840	407021	2135838
на 01.12.2023	2748813	337407	404751	2411406
темп росту (базисний), % 2023 р./2016 р.	218,80	272,58	97,61	212,92
темп приросту (базисний), % 2023 р./2016 р.	1,19	1,73	-0,02	1,13

**Джерело: складено автором на основі [6]*

Виходячи з аналізу показників банківської діяльності, встановлено, що накопичення коштів до 2023 року в основному відбувається за рахунок депозитів фізичних осіб. Проте у 2023 році спостерігається значне зростання коштів, отриманих від суб'єктів підприємницької діяльності, перевищивши суму, отриману від фізичних осіб на 108 млрд грн, наведено на рисунку 1.5 [6].

Станом на 1 січня 2018 року фізичні особи залучили кошти на суму 478,1 млрд грн, що на 41 млрд грн або 9,4% більше, ніж у попередньому році. Наступного, 2018 року, кошти фізосіб сягнули 508,5 млрд грн, що свідчить про зростання порівняно з 2017 роком на 30 млрд грн, або на 6,4%. Ця

тенденція до зростання збереглася, оскільки станом на 1 січня 2020 року кошти фізосіб зросли. до 552,1 млрд грн, що на 8,5% більше, ніж у 2018 році.

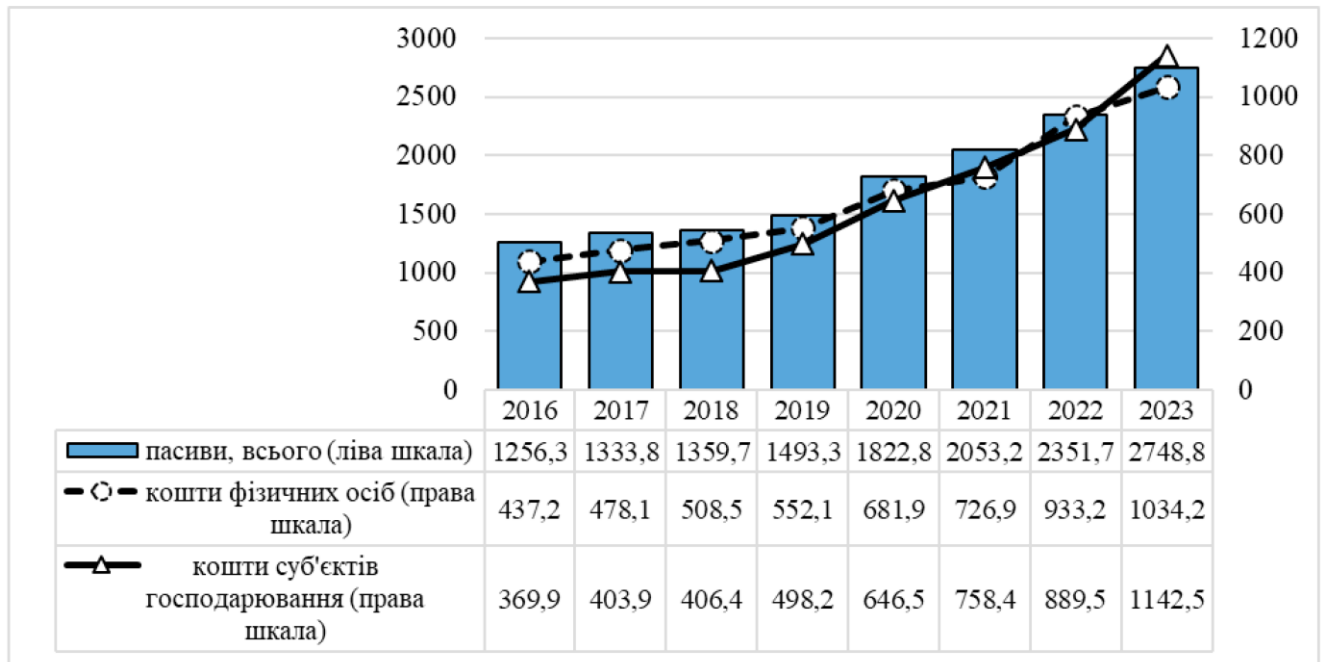

Рис.1.5 Кошти фізичних осіб та суб'єктів господарювання в пасивах українських комерційних банків за 2016-2023р.р. (млрд.грн)

**Джерело: складено автором на основі [6]*

Якщо перенестися на 1 січня 2021 року, то кошти, залучені фізичними особами, склали 681,9 млрд грн, що означає зростання на 130 млрд грн порівняно з попереднім роком. У 2021 році кошти фізичних осіб сягнули 726,9 млрд грн, перевищивши показник попереднього року на 45 млрд грн або на 6,6%. У 2022 році кошти фізичних осіб сягнули приголомшливих 933,2 млрд грн, що на 206 млрд грн або 28,4% більше, ніж у 2021 році.

Незважаючи на триваючі військові дії в країні, обсяг залучених банками коштів як від фізичних, так і від юридичних осіб з 2016 по 2023 рік стабільно зростав. Станом на 1 грудня 2023 року загальний обсяг залучених коштів становить 2 177 млрд грн. зокрема 1034,2 млрд грн та 1142,5 млрд грн відповідно.

Поява Індустрії 4.0, також відомої як четверта промислова революція, призвела до значних змін у традиційному банківському секторі, який був заснований під час початкової промислової революції та спирався на фізичні

готівкові та паперові процеси. За даними німецької компанії Statista, очікується, що використання онлайн-банкінгу та мобільного банкінгу буде постійно зростати з 2021 по 2024 рік, при цьому лідируючим ринком буде Азія.

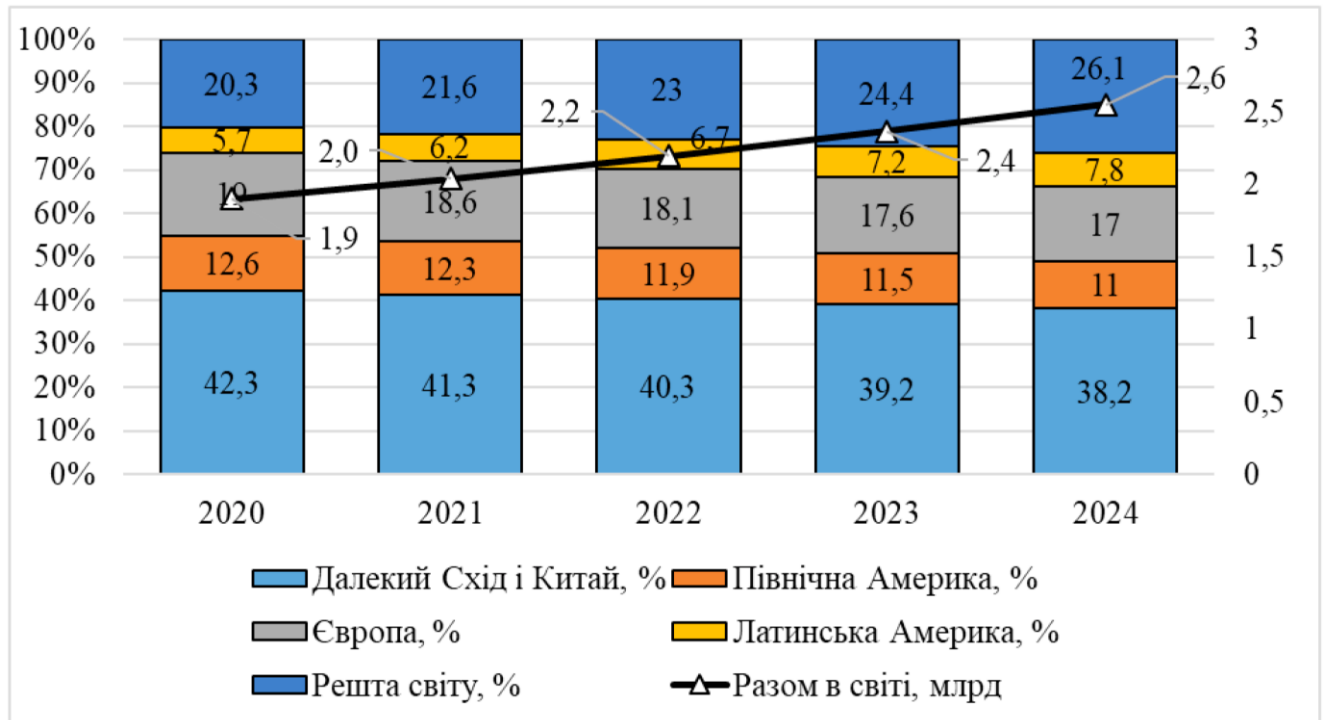

Рис.1.6 Кількість активних користувачів онлайн-банкінгу в усьому світі в 2020 році з прогнозами на 2021-2024р.р. за регіонами, млрд.%

**Джерело: складено автором на основі [14]*

У 2020 році на Далекому Сході та в Китаї було понад 805 мільйонів активних користувачів онлайн-банкінгу. Прогнози показують, що до 2024 року це число досягне майже 1 мільярда. У 2020 році на Далекий Схід і Китай припадала найбільша частка ринку онлайн-банкінгу – 42,3%.

Хоча прогнозовані дані за 2021-2024 роки показують незначне зменшення їх частки ринку, з 41,3% до 38,2%, вона все ще залишається найбільшою, наведено на рисунку 1.6.

За останні кілька років кількість фізичних осіб, які користуються онлайн-банкінгом в Україні, значно зросла. У 2018 році було приблизно 4,7 мільйона активних користувачів, які потім зросли до 5,9 мільйонів у 2019 році. До 2020 року це число зросло до 7,1 мільйона. Однак у 2021 році стався

значний сплеск: кількість активних користувачів перевищила 8 мільйонів, що на 13% більше, ніж у попередньому році. Наступного, 2022 року, вторгнення агресора призвело до подальшого сплеску використання онлайн-банкінгу, збільшивши кількість активних користувачів до понад 8,9 мільйонів.

Відповідно до звіту DESI 2022, у багатьох державах-членах відбувся значний прогрес у цифровій трансформації. Однак інтеграція критично важливих цифрових технологій, таких як штучний інтелект і великі дані, у бізнес все ще досить обмежена. Таке обмеження спостерігається навіть серед провідних країн ЄС. Недостатні цифрові навички створюють перешкоду для майбутнього розвитку, загострюючи цифровий розрив і підвищуючи ризик цифрового виключення, особливо в умовах, коли основні послуги продовжують переходити на онлайн-платформи.

Надані рейтинги є відображенням цифрової трансформації, що постійно розвивається в економічному ландшафті. Широке впровадження цифровізації є основною рушійною силою зростання фінансової системи та ринку фінансових послуг у сучасному світі. Процес оцифрування задає тон переважаючій тенденції, яка спостерігається в Індустрії 4.0. Щоб оцінити прогрес цифрових послуг і технологій, проводиться аналіз на основі використання високошвидкісного Інтернету, хмарних сервісів, технологій RFID, систем ERP, а також ступеня участі організацій в електронній комерції в різних секторах. Індустрія 4.0 характеризується появою та розповсюдженням кіберфізичних систем, де людські зусилля плавно зливаються з зусиллями машин для полегшення виробничих процесів. Експерти, описуючи цю нову промислову революцію, підкреслюють, що Індустрія 4.0 являє собою конвергенцію технологій, яка стирає межі між фізичною, біологічною та цифровою сферами.

Фінансово-кредитна система широко використовує цифрові технології. У наш час термін «фінтех» часто використовується для охоплення різноманітних цифрових технологій у фінансовому секторі. Ці технології дозволяють усім учасникам фінансової системи отримувати доступ до

широкого спектру фінансових продуктів і послуг у цифровому форматі, завдяки широкому використанню Інтернету.

Широке поширення цифрових фінансових інструментів і доступність фінансових послуг на мобільних пристроях із підключенням до Інтернету можна пояснити розвитком електронних платіжних систем і впровадженням нових урядових постанов. Fintech є результатом конвергенції фінансових послуг та інформаційних технологій. Дослідники припускають, що хоча фінтех-компанії можуть не мати повного доступу до банківських послуг для своїх технологічних рішень, вони все одно створюють продукти, які дозволяють користувачам бути незалежними від будь-якого конкретного банку як свого клієнта.

Взаємозв'язок між накопиченням фінансових активів комерційним банком і процесом цифровізації незаперечний, оскільки прогрес у цифрових технологіях має глибокий вплив на всі аспекти банківської діяльності та управління фінансовими ресурсами. Помітні ефекти включають:

1) Оцифровані платежі та перекази: Фінтех-компанії пропонують інноваційні та зручні цифрові платіжні рішення, які зменшують залежність від традиційних банківських установ; Щоб залишатися конкурентоспроможними, банки впроваджують ці технології у власні системи.

2) Кредитування та позики: Фінтех-платформи пропонують клієнтам альтернативні шляхи забезпечення фінансування, що потенційно може призвести до зменшення кількості позик, отриманих банками; Банки мають можливість покращити свої кредитні рейтинги та процедури кредитування шляхом впровадження фінтех-технологій, тим самим залучаючи більшу клієнтську базу.

3) Впровадження роботизації та автоматизації дозволяє банкам оптимізувати роботу, скоротити витрати та оптимізувати ресурси.

4) Використання технології блокчейн забезпечує безпечний і спрощений підхід до фінансових транзакцій, а деякі банки досліджують потенціал криптовалют для міжнародних переказів і управління резервами.

5) Зростання фінтех-компаній посилило конкуренцію, спонукаючи банки покращувати свої послуги та пропозиції, щоб утримувати та залучати клієнтів.

6) Сфера фінансових технологій використовує аналітику даних для збору та аналізу величезних обсягів інформації. Використовуючи аналітику, банки мають можливість вдосконалювати свої стратегії управління ризиками та відкривати нові перспективи.

Взаємодія цих різних елементів створює як нові можливості, так і перешкоди для банків, коли справа доходить до створення та управління фінансовими активами. Банки, які вміло використовують фінтех-рішення та інновації, можуть забезпечити конкурентну перевагу на ринку.

Впровадження інноваційних бізнес-моделей і цифрових платформ проклало шлях до фінтеху, нового царства цифрових фінансових технологій. Fintech відіграє вирішальну роль у трансформації фінансового ландшафту, підвищуючи ефективність комерційних банків і сприяючи розвитку їхньої фінансової стабільності. Завдяки мережевій співпраці та впровадженню цифрових платформ фінтех революціонізує систему фінансових відносин.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Оцінка загальної фінансової діяльності АТ КБ «Приватбанк»

Акціонерне товариство комерційний банк «Приватбанк» має звання найбільшого банку України за розміром активів, капіталу та прибутку. Ця фінансова установа, заснована в 1992 році, має розгалужену мережу з понад 2500 відділень і банкоматів по всій країні.

Приватбанк, відома фінансова установа в Україні, є одним із найбільших і найуспішніших банків країни. Маючи розгалужену мережу відділень і банкоматів, Приватбанк надає своїм клієнтам повний спектр фінансових послуг. Зазначимо, що 2023 рік став свідченням видатного досягнення Приватбанку – досягнення рекордного чистого прибутку. Розглядаючи 2023-2025 роки, пріоритетом стратегічного плану Приватбанку є розширення цифрових каналів обслуговування, зміцнення його міжнародного присутності та обслуговування корпоративної клієнтури.

Приватбанк займається різними основними операціями, включаючи роздрібний банкінг, корпоративний банкінг та інвестиційний банкінг. Роздрібні банківські послуги охоплюють широкий спектр послуг, призначених для фізичних осіб, таких як депозитні рахунки, позики та платіжні послуги. З іншого боку, корпоративний банкінг фокусується на наданні послуг юридичним особам, таких як кредити, депозити та валютні операції. Нарешті, інвестиційна банківська діяльність передбачає надання пов'язаних з інвестиціями послуг, таких як брокерські послуги та консалтинг.

Стратегія розвитку Приватбанку на 2023-2025 роки робить акцент на кількох ключових напрямках [12]:

- Розширення цифрових каналів обслуговування;
- Розширення їхнього міжнародного присутності;

- Розвиток корпоративного бізнесу.

Розглядаючи діяльність Приватбанку в сучасних умовах, важливо враховувати такі впливові фактори:

- Стабільність фінансової системи України;
- Конкурентне середовище на банківському ринку України;
- Економічні умови як на внутрішньому, так і на світовому рівнях.

Під час нашого дослідження ми провели ретельний аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз (SWOT), що стосуються діяльності АТ КБ «Приватбанк» у 2022 році. Цей аналіз представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Матриця SWOT аналізу для АТ КБ «Приватбанк» у 2023 році

Стратегічна категорія	Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
Внутрішні фактори:	• величезна клієнтська база	• високий рівень кредитних ризиків
	• розгалужена мережа відділень	• недостатня диверсифікація доходів
	• сучасні технології	• необхідність в інвестиціях
Зовнішні фактори	• зростання економіки України	• війна в Україні
	• цифрова трансформація	• зростання конкуренції
	• розширення бізнесу на міжнародні ринки	• зміни регулювання

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

АТ КБ «Приватбанк» є відомим і надійним фінансовим інститутом в Україні. Його вражаючі розміри та можливості дозволяють йому ефективно конкурувати на ринку. Тим не менш, при розробці стратегії зростання вкрай важливо визнати вразливі місця та потенційні ризики банку. [22]

Наше дослідження передбачало оцінку конкурентоспроможності АТ КБ «Приватбанк», яка узагальнена в таблиці 2.2.

Аналіз ринку показує, що АТ КБ «Приватбанк» демонструє високий рівень конкурентоспроможності, про що свідчать його вражаючі бали за всіма критеріями оцінки, за винятком двох напрямків: високий рівень кредитних ризиків та відсутність диверсифікації доходів.

Таблиця 2.2

Бальна оцінка рівня конкурентної позиції АТ КБ «Приватбанк» у
2023 році

Критерій оцінки	Оцінка	Кількість балів
Величезна клієнтська база	Висока	5
Розгалужена мережа відділень	Висока	5
Сучасні технології	Висока	5
Зростання економіки України	Сприятлива	4
Цифрова трансформація	Сприятлива	4
Розширення бізнесу на міжнародні ринки	Сприятлива	4
Високий рівень кредитних ризиків	Несприятлива	2
Недостатня диверсифікація доходів	Несприятлива	2
Необхідність в інвестиціях	Несприятлива	2
Війна в Україні	Несприятлива	1
Зростання конкуренції	Несприятлива	1
Зміни регулювання	Несприятлива	1

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

Банк має декілька ключових сильних сторін, які сприяють його успішному виступу на ринку, включаючи велику клієнтську базу, розгалужену мережу відділень та використання передових технологій. Однак важливо визнати певні слабкі сторони, які необхідно враховувати при розробці стратегії зростання, зокрема вищезгадані високі кредитні ризики та недостатню диверсифікацію доходів.

Окрім вдосконалення системи оцінки кредитоспроможності, розширення використання застави та гарантій, диверсифікації кредитного портфеля та використання інструментів страхування кредитних ризиків, для зниження кредитних ризиків банку також можна:

- Впроваджувати культуру управління ризиками: Це включає в себе чітке визначення та розуміння ризиків, а також розробку та впровадження політик та процедур для їхнього контролю.

- Використовувати технології для покращення управління кредитними ризиками: Це може включати програмне забезпечення для оцінки кредитоспроможності, системи моніторингу кредитів та інструменти аналітики даних.

Щодо диверсифікації потоків доходів, окрім розширення спектра банківських продуктів та послуг, виходу на нові ринки, інвестування в інші активи та розвитку партнерських відносин з іншими компаніями, банк може також:

- Зосередитися на наданні кращого обслуговування клієнтів: Це може призвести до збільшення лояльності клієнтів та заохочення їх до користування більшою кількістю продуктів та послуг банку.
- Інвестувати в інновації: Це може допомогти банку розробити нові продукти та послуги, які виділять його на конкурентному ринку.
- Створювати сильний бренд: Це може допомогти банку завоювати довіру та лояльність клієнтів.

Комплексна оцінка конкурентоспроможності банку за бальною методикою наведена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Оцінка конкурентної позиції АТ КБ «Приватбанк» з використання методу бальної оцінки у 2023 році

Критерій оцінки	Оцінка	Кількість балів	Вага критерію	Вплив на загальну оцінку
Величезна клієнтська база	Висока	5	0,2	1
Розгалужена мережа відділень	Висока	5	0,2	1
Сучасні технології	Висока	5	0,2	1
Зростання економіки України	Сприятлива	4	0,1	0,4
Цифрова трансформація	Сприятлива	4	0,1	0,4
Розширення бізнесу на міжнародні ринки	Сприятлива	4	0,1	0,4
Високий рівень кредитних ризиків	Несприятлива	2	0,2	0,4
Недостатня диверсифікація доходів	Несприятлива	2	0,2	0,4
Необхідність в інвестиціях	Несприятлива	2	0,1	0,2
Війна в Україні	Несприятлива	1	0,1	0,1
Зростання конкуренції	Несприятлива	1	0,1	0,1
Зміни регулювання	Несприятлива	1	0,1	0,1

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

Впровадження цих комплексних заходів може допомогти банку суттєво знизити кредитні ризики, диверсифікувати потоки доходів, підвищити свою

конкурентоспроможність на ринку та забезпечити стійке зростання в довгостроковій перспективі.

АТ КБ «Приватбанк» демонструє високу конкурентоспроможність на ринку, про що свідчать виняткові бали за всіма критеріями оцінки, за винятком двох напрямків: підвищені кредитні ризики та обмежена диверсифікація доходів. Значущість кожного критерію оцінки визначала група досвідчених банківських експертів, які присвоювали оцінки за шкалою від 1 до 5, де 1 означає низьку важливість, а 5 — високу.

Для підвищення продуктивності та ефективності АТ КБ «Приватбанк» у 2023 році визначено кілька ключових стратегій. Вони включають пом'якшення кредитних ризиків шляхом удосконалення системи управління кредитними ризиками, встановлення жорсткіших критеріїв кредитоспроможності позичальників та підвищення якості кредитних портфелів. Крім того, банк прагне диверсифікувати джерела доходу, займаючись інвестиційною діяльністю, розширюючи корпоративний бізнес та надаючи фінансування малому та середньому бізнесу.

Для подальшої оптимізації операційної діяльності банк планує оптимізувати процеси та процедури, запровадити передові технології та підвищити кваліфікацію персоналу. Крім того, АТ КБ «Приватбанк» має намір розширювати свій бізнес на міжнародні ринки шляхом отримання ліцензій на діяльність в інших країнах, формування комплексної стратегії виходу на ринок і встановлення партнерських відносин за кордоном. Нарешті, банк прагне стимулювати інновації, розробляючи інноваційні цифрові продукти та послуги, а також розвиваючи технології блокчейну. Успішна реалізація цих ініціатив, безсумнівно, посилить ефективність, результативність і позиції АТ КБ «Приватбанк» на ринку.

АТ КБ «Приватбанк» займає чільне місце серед найбільших банків України завдяки великій клієнтській базі, географічному охопленню, значному капіталу та значним активам. Основні фактори, які оцінюються під час аналізу, включають власний капітал, поточні зобов'язання, поточні активи, власний капітал акціонерів, загальну суму зобов'язань, зобов'язання до

відкликання, забезпечений капітал, статутний капітал, додатковий капітал, загальну суму зобов'язань, захищений капітал та акціонерний капітал.

Визначення коефіцієнтів було необхідним для розрахунку узагальненого рейтингу надійності. Ці коефіцієнти, характерні для АТ КБ «Приватбанк», зведені в таблицю 2.4.

Таблиця 2.4

Динаміка основних показників АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2023р.р., млн.грн.

Рік	Активи	Статутний капітал	Зобов'язання	Ліквідні кошти	Власний капітал	Захищений капітал	Зобов'язання до запитань
2021	401296	206060	334678	277786	66615	19101	94461
2022	540596	206060	482807	340471	57789	18055	171921
2023	680008	206060	595162	433652	84846	18174	226256

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

Ми бачимо, що активи з 401296млн.грн. за 2021 рік збільшились до 540596млн.грн. за 2022 рік, а у 2023 році стали 680008млн.грн. АТ КБ «Приватбанк» зростає за рахунок росту зобов'язань, ліквідних коштів та власного капіталу.

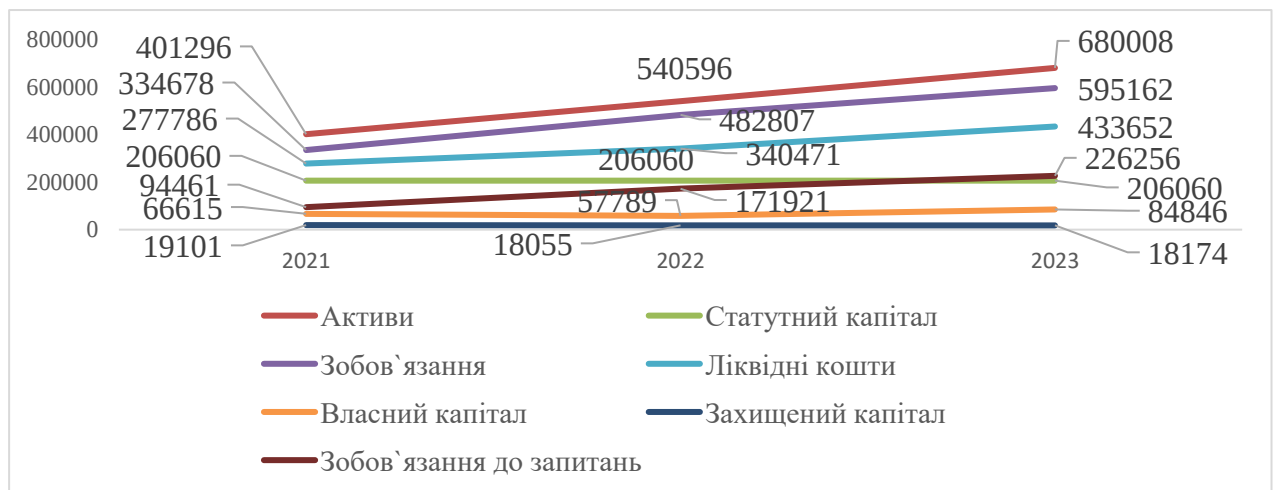

Рис.2.1 Динаміка основних показників АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2023р.р., млн. грн.

**Джерело: складено автором на основі таблиці 2.4*

Зобов'язання АТ КБ «Приватбанк» збільшувались з 334678млн.грн. у 2021 році до 482807млн.грн. у 2022 році, а у 2023 році 595162млн.грн. Ліквідні

кошти АТ КБ «Приватбанк» з 277786млн.грн. у 2021 році збільшувались до 340471млн.грн. у 2022 році, а у 2023 році стало 433652млн.грн. Власний капітал зменшився у 2022 році до 57789млн.грн. з 66615млн.грн., а у 2023 році збільшився до 84846млн.грн.

Далі розрахуємо динаміку показників інтегрального індексу надійності АТ КБ «Приватбанк» за 2021-2023 років у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка параметричних коефіцієнтів АТ КБ «Приватбанк»
у 2021-2023р.р., млн.грн.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення	
				2022/2021	2023/2022
Генеральний коефіцієнт надійності	0,20	0,11	0,08	-0,10	-0,02
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	2,94	1,98	1,92	-0,96	-0,06
Крос-коефіцієнт	5,33	3,51	3,27	-1,81	-0,25
Генеральний коефіцієнт ліквідності	0,89	0,74	0,74	-0,14	0,00
Коефіцієнт захищеності капіталу	1,70	3,29	2,88	1,58	-0,41
Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку	0,36	0,56	0,62	0,20	0,05
Інтегральний індекс надійності АТ КБ "Приватбанк"	35,42	18,10	26,98	-17,32	8,88

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

Виходячи з таблиці 2.5 та рисунку 2.2 видно, що більшості показників бракує позитивних тенденцій. Найвищим показником виділяється крос-коефіцієнт, який у 2023 році склав 3,27 при негативній тенденції з 2021 року 5,33 та у 2022 році 3,51. Це позначиться на зниженні вартості активів АТ КБ «Приватбанк», якщо він володіє акціями банків або інших фінансових установ та призвести до більш жорстких вимог до кредитування, що може ускладнити отримання кредиту.

Поступове зниження коефіцієнту миттєвої ліквідності з 2,94 у 2021 році, до 1,98 у 2022 році та до 1,92 у 2023 році, негативно позначається на клієнтах, які покладаються на банк для розрахунково-касового обслуговування. Це зниження свідчить про зниження здатності банку здійснювати платежі оперативно та ефективно обробляти відшкодування.

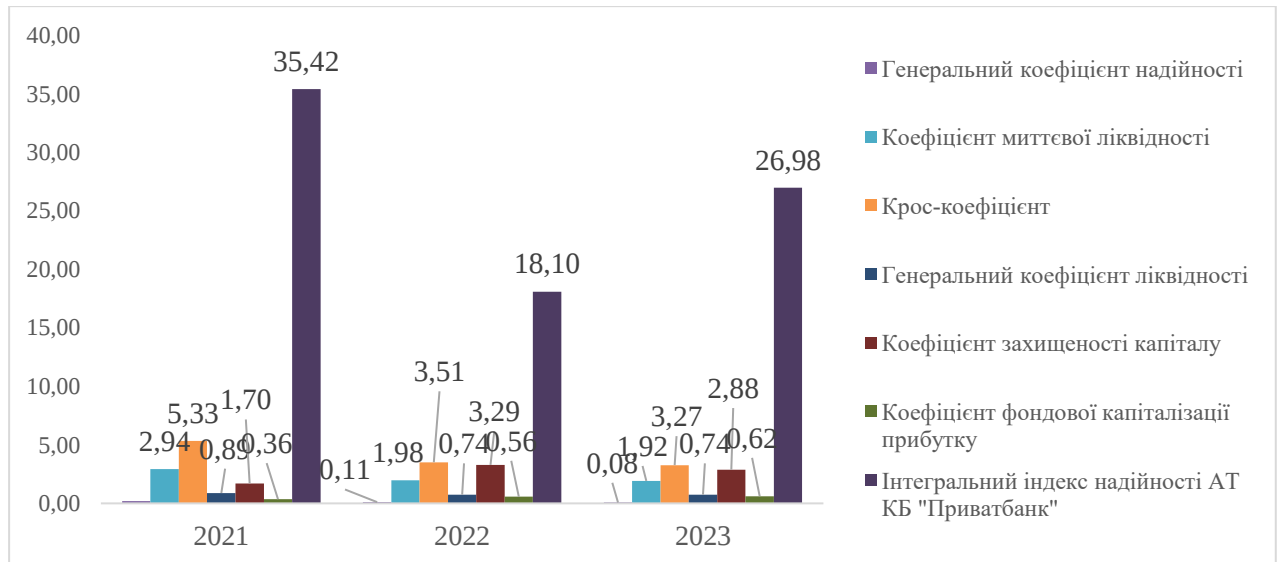

Рис.2.2 Динаміка параметричних коефіцієнтів АТ КБ «Приватбанк»
у 2021-2023р.р., млн. грн.

**Джерело: складено автором на основі таблиці 2.5*

Зниження генерального коефіцієнту надійності надає уточнення до крос-коефіцієнту, що АТ КБ «Приватбанк» підвищив процентні ставки за своїми кредитами, щоб компенсувати збільшений ризик та став більш жорстким у своєму управлінні ризиками, що може призвести до більш безпечних та надійних кредитних та інвестиційних продуктів, це підтверджує, що АТ КБ «Приватбанк» став більш стійким до фінансових потрясінь, що робить його менш ймовірним, що він збанкрутує.

Зростання коефіцієнту у 2022 році до 3,29 з 1,7 у 2021 році, свідчить, що жорстке управління ризиками було задіяно у цей період та це забезпечило фінансову стійкість від фінансових потрясінь та забезпечило безпеку депозитів. У 2023 році незначне зниження до 2,88 це не змінило.

Однак це наслідки того, що АТ КБ «Приватбанк» зменшив фінансову автономність, це ми бачимо по генеральному коефіцієнту ліквідності з 0,89 у 2021 році до 0,74 у 2022 та 2023 році. Далі ми будемо розглядати показники ліквідності більш наглядно.

Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку АТ КБ «Приватбанк» зростав з 0,36 у 2021 році, до 0,56 у 2022 році та до 0,62 у 2023 році. Це

свідчить, в доповнення попередніх коефіцієнтів, що банк надає більш кращі умови кредитування для своїх постійних клієнтів та акції мали зростання у вартості, однак, АТ КБ «Приватбанк», не змінював умови кредитування та прибуток від інвестиції не використовував, про це свідчить значне зростання грошових коштів та чистого прибутку у 2023 році. Це свідчить, про втрачені вигоди.

Динаміку інтегрального показника АТ КБ «Приватбанк» за 2021-2023 роки зображено на рисунку 2.2. Рейтинги надійності банку, однак, не досягають такого рівня, який би дозволив йому протягом короткого часу закріпити домінуюче становище на ринку. Інтегральний індекс у середньому становить 27, що є помірним значенням.

2.2. Методичний підхід до оцінки фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»

З метою встановлення платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості банку проводиться комплексна оцінка його фінансового стану. Ця оцінка має велике значення для багатьох зацікавлених сторін, включаючи клієнтів банку, інвесторів та уряду.

Оцінюючи фінансовий стан банку, можна зробити висновки щодо його платоспроможності, ліквідності та загальної фінансової стабільності. Якщо банк володіє платоспроможністю, ліквідністю та фінансовою стабільністю, він здатний виконувати свої зобов'язання перед клієнтами, інвесторами та кредиторами.

Оцінка фінансового стану банку може проводитися експертами як всередині установи, так і за її межами. Внутрішньо банк проводить власну оцінку, тоді як ззовні за оцінку відповідають незалежні аудитори або рейтингові агентства.

Для оцінки фінансового стану АТ КБ «Приватбанк» нами було проведено аналіз таблиці 2.6, в якій наведено зміни в активах банку, які досліджувалися.

Таблиця 2.6

Динаміка обсягів активів АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2023р.р. ,млн. грн

Показники	2021	2022	2023	Відхилення	
				2022-2021	2023-2022
Гроші та їх еквіваленти	52835	94191	152282	41356	58091
Кредити та аванси банкам	26243	103837	134237	77594	30400
Кредити та аванси клієнтів	68218	68084	92019	-134	23935
Цінні папери, які обліковуються за амортизаційною собівартістю	107	116	0	9	-116
Цінні папери, за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	93096	95716	100376	2620	4660
Цінні папери, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	129074	143920	171471	14846	27551
Інвестиції в асоціації та дочірні компанії	30	30	30	0	0
Інвестиційна нерухомість	1989	2155	2340	166	185
Поточні податкові активи	9978	9079	4	-899	-9075
Відстрочені податкові активи	0	1100	1952	1100	852
Нематеріальні активи	1288	1389	1563	101	174
Основні засоби	6074	5228	5127	-846	-101
Інші фінансові активи	2644	6498	9493	3854	2995
Інші нефінансові активи	9713	9189	9094	-524	-95
Непоточні активи	7	64	20	57	-44
Загальні активи	401296	540596	680008	139300	139412

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-30]*

На рисунку 2.3 видно, що обсяг активів АТ КБ «Приватбанк» зазнає динамічних змін, що свідчить про чітку тенденцію до зростання. Примітно, що більша частина цих активів складається з цінних паперів.

Оцінка зобов'язань банку передбачає ретельний аналіз як строкових, так і поточних зобов'язань, що забезпечує як кількісну, так і якісну інформацію. У таблиці 2.7 наведено інформацію про розміри зобов'язань для окремих банків, що дозволяє провести комплексний аналіз.

Ознайомившись із даними, важливо відзначити, що зобов'язання у 2023 році зросли на 112355 млн.грн. Це означає зростання здатності банку залучати ресурси.

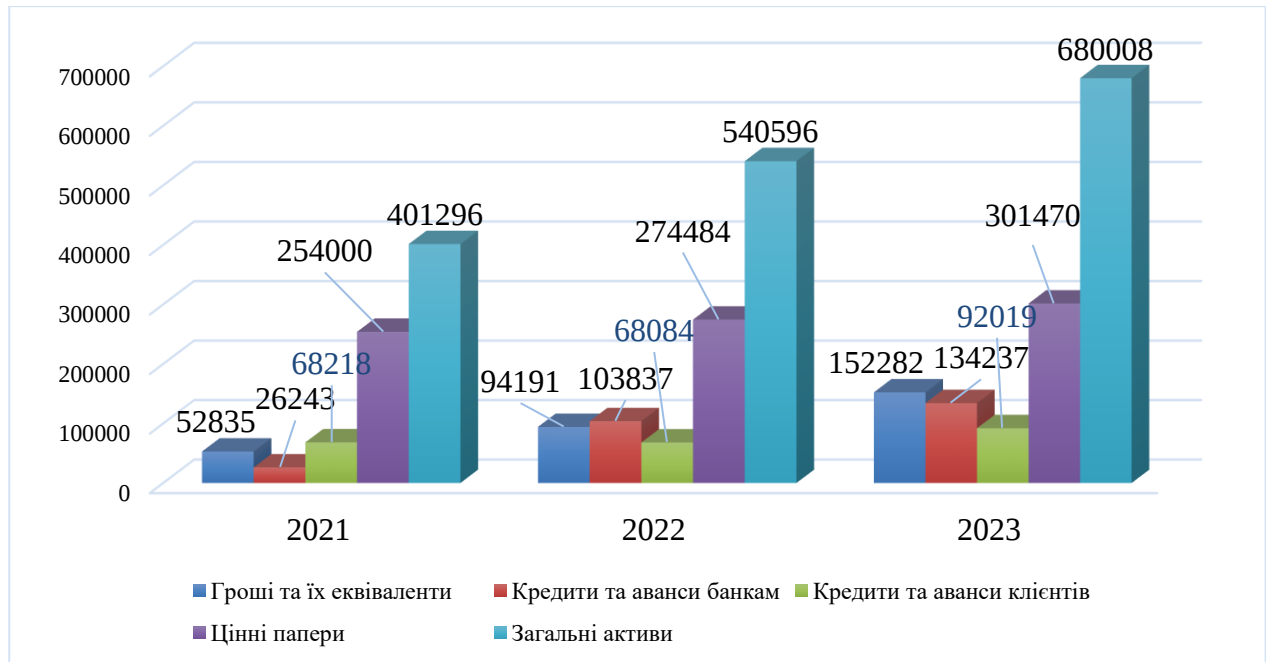

Рис.2.3 Динаміка обсягів активів АТ КБ «Приватбанк»
за 2021-2023р.р., млн. грн.

**Джерело: складено автором на основі таблиці 2.6*

Таблиця 2.7

Динаміка обсягів зобов'язань АТ КБ «Приватбанк»
у 2021-2023р.р., млн.грн

Показники	2021	2022	2023	Відхилення	
				2022/2021	2023/2022
Кошти клієнтів	325303	471970	555525	146667	83555
Інші залучені кошти	0	128	2630	128	2502
Поточні податкові зобов'язання	159	0	25790	-159	25790
Інші фінансові зобов'язання	3770	2634	3038	-1136	404
Забезпечення резервів за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	373	1280	1111	907	-169
Інше забезпечення	3278	4524	4327	1246	-197
Інші нефінансові зобов'язання	1795	2271	2741	476	470
Всього зобов'язань	334678	482807	595162	148129	112355

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

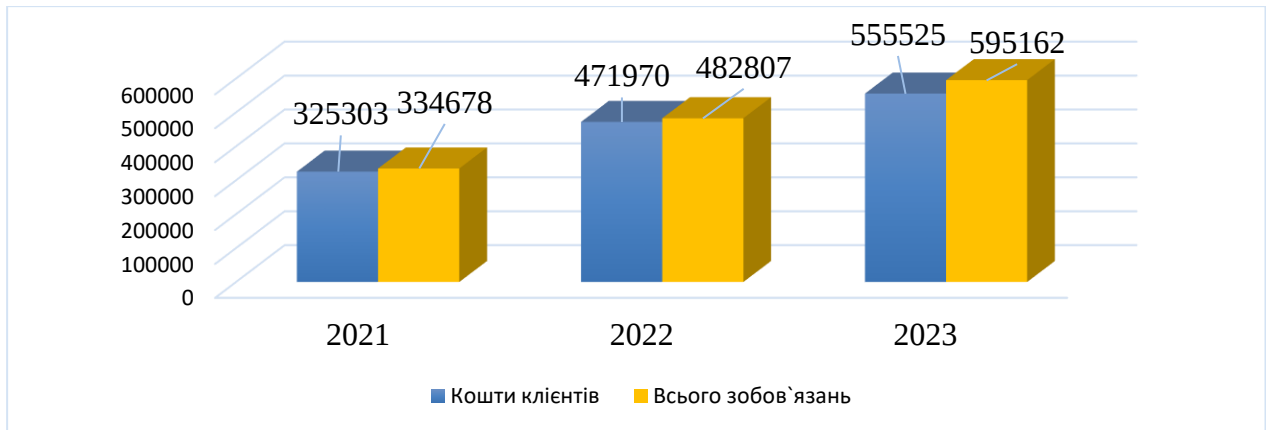

Рис.2.4 Динаміка обсягів зобов'язань АТ КБ «Приватбанк»
за 2021-2023р.р., млн. грн.

**Джерело: складено автором на основі таблиці 2.7*

Зростання депозитних ресурсів можна пояснити збільшенням коштів як від фізичних, так і від юридичних осіб на 146667млн.грн. у 2022 році та на 83555млн.грн. у 2023 році, а не за рахунок міжбанківських кредитів. Такий розвиток свідчить про сприятливу тенденцію, можливості диверсифікації коштів з одного боку, однак це збільшує фінансовий ризик і потребує більш ретельного управління для мінімізації ризиків та збільшення прибутку.

У таблиці 2.8 подано деталі щодо розміру власного капіталу АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2023р.р.

Таблиця 2.8

Динаміка обсягів власного капіталу АТ КБ «Приватбанк»,
у 2021-2023р.р., млн.грн

Показники	2021	2022	2023	Відхилення	
				2022/2021	2023/2022
Статутний капітал	206060	206060	206060	0	0
Емісійний дохід	23	23	23	0	0
Результат від операцій з акціонером	12174	12174	12174	0	0
Інші резерви	4091	5340	6386	1249	1046
Резервні та інші фонди банку	9696	11449	12959	1753	1510
Накопичений дефіцит	157247	156749	154548	-498	-2201
Загальна сума власного капіталу	66615	57789	84846	-8826	27057

**Джерело: складено автором на основі [29-32]*

Не менш важливим є дослідження складу власного капіталу банків. Важливо, щоб статутний капітал банку становив переважну частку в структурі власного капіталу банку.

Наразі в Україні не існує офіційно затвердженої формули для розрахунку накопиченого дефіциту банку.

Однак, можна використовувати наступний підхід, який ґрунтується на принципах Basel III:

Накопичений дефіцит = $(BB + UB) - (СК + РК)$, де:

BB - відрахування з власного капіталу; UB - умовні зобов'язання; СК - сума основного капіталу; РК - сума резервів.

Важливо зазначити, що ця формула є лише орієнтовною і може не враховувати всі особливості та положення чинного законодавства.

Для захисту від можливих збитків банківська установа створила резервні фонди. Збитки, які не покриваються цими коштами, обліковуються у складі власного капіталу банку.

Ми бачимо, що загальна сума власного капіталу зростає у 2023 році на 27057млн.грн. за рахунок збільшення резервних та інших фондів банку на 1510млн.грн., та інших резервів на 1046млн.грн. Це свідчить, що у 2022 році зростав прибуток, чи кредитна заборгованість у 2023 році. Це може покращити фінансову стійкість, однак знизити рентабельність АТ КБ «Приватбанк».

Фінансову стійкість банку можна виміряти його власним капіталом, який служить гарантією від збитків і гарантує здатність банку виконувати свої зобов'язання. Позитивний капітал означає, що банк має достатній капітал для підтримки своєї діяльності, що є вирішальним фактором у визначенні надійності банку. Національний банк України розглядає цей показник як один із орієнтирів для оцінки фінансового стану банку.

Коли мова заходить про оцінку діяльності банку та виявлення напрямків для покращення, аналіз доходів і витрат є вирішальним. Порівнюючи обсяг і тенденції доходів і витрат, ми можемо оцінити, як з часом змінюється ефективність діяльності банку. Крім того, цей аналіз допомагає нам визначити

можливості для підвищення ефективності банку. Наприклад, якщо витрати зростають швидше, ніж доходи, це свідчить про те, що банк міг би підвищити свою ефективність шляхом скорочення витрат.

Вивчаючи абсолютні показники, можна отримати уявлення про масштаби діяльності банку. Але для того, щоб оцінити фінансову стійкість банку, обов'язково потрібно вивчати і відносні показники. Ці відносні показники полегшують порівняння ефективності банку та інших банків, а також його власну ефективність за різні періоди часу.

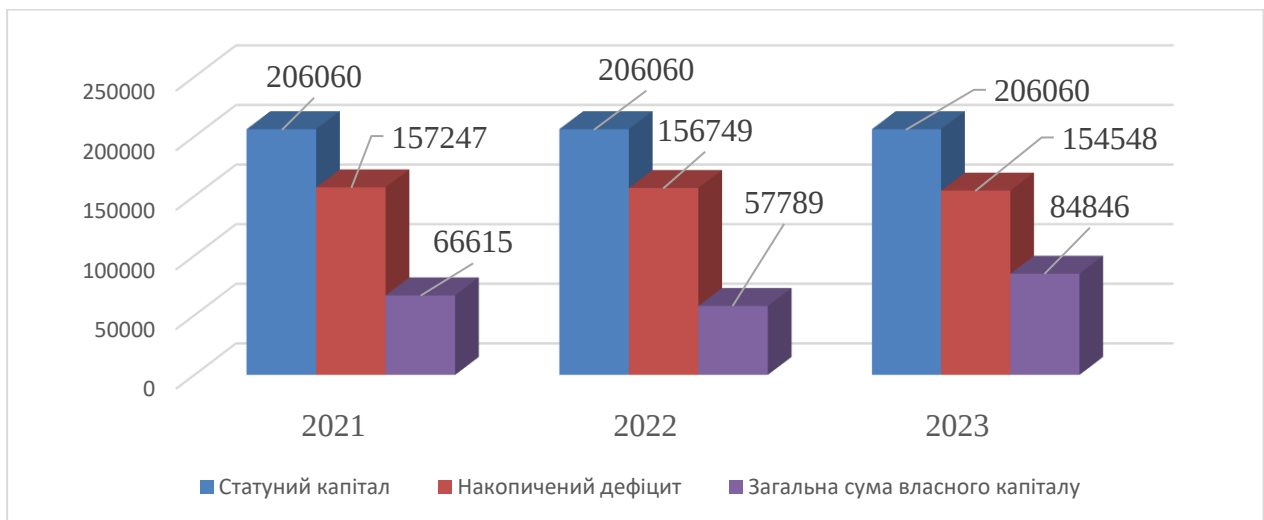

Рис.2.5 Динаміка обсягів власного капіталу АТ КБ «Приватбанк» за 2021-2023р.р., млн. грн.

**Джерело: складено автором на основі таблиці 2.8*

Протягом звітної періоду АТ КБ «Приватбанк» продемонстрував прибутковість, підтвердивши ефективність своєї діяльності. Це означає, що банк має достатні ресурси для підтримки своєї діяльності та виконання своїх зобов'язань.

Завдяки вражаючим показникам за різними показниками АТ КБ «Приватбанк» зміцнює свою репутацію провідної та домінуючої фінансової установи України. Стійкий фінансовий стан банку однозначно підтверджує його позицію як ключового гравця в банківському секторі країни.

Для оцінки фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк» необхідно розрахувати відповідні відносні показники. Ці метрики дозволять оцінити

дотримання банком нормативних актів НБУ та визначити потенційні ризики для його фінансової стійкості. Крім того, необхідний аналіз темпів зростання найважливіших показників діяльності банку. Цей аналіз дасть розуміння того, як фінансова стійкість банку змінюється з часом.

Таблиця 2.9

Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»,
у 2021-2023р.р., млн.грн

Показник	Од. Виміру	Нормативне значення	2021	2022	2023
Вхідні дані до розрахунку					
Активи	млн.грн	-	401296	540596	680008
Власний капітал	млн.грн	-	66615	57789	84846
Статутний капітал	млн.грн	-	206060	206060	206060
Залучені кошти	млн.грн	-	334678	482807	595162
Розрахунок					
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів	%	-	16,60	10,69	12,48
Відношення статутного капіталу до власного капіталу	%	15-50	309,3%	356,6%	242,9%
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	-	-	6,02	9,35	8,01
Коефіцієнт загальної платоспроможності	-	-	1,20	1,12	1,04
Коефіцієнт фінансового важеля	-	-	5,02	8,35	7,01
Коефіцієнт фінансування	-	0,7-0,9	0,17	0,11	0,12
Коефіцієнт фінансової стабільності	-	-	1,00	1,00	1,00
Коефіцієнт автономії	-	-	0,17	0,11	0,12

**Джерело: складено автором на основі [29-32]*

Перше, що прокоментуємо, це два показника коефіцієнт фінансування та коефіцієнт автономії та їх дуплікацію.

Таблиця 2.9 свідчить, що однакові показники по роках, що у 2021 році АТ КБ «Приватбанк» фінансував 17% активів за рахунок власного капіталу, а 83% за рахунок боргових зобов'язань. У 2022 році 11% активів за рахунок власного капіталу, а 89% за рахунок боргових зобов'язань. А у 2023 році 12% активів за рахунок власного капіталу, а 88% за рахунок боргових зобов'язань. Це не співпадає з нормативними значеннями цього показника.

Коефіцієнт мультиплікатора має коливання, у 2021 році 6,02, у 2022 році 9,35 та у 2023 році 8,01, У цього важливого показника фінансової стійкості не має нормативних значень, однак ми бачимо, що у 2023 році у АТ КБ

«Приватбанк» є зниження його здатності виконувати зобов'язання, однак 8,01 свідчить про високий рівень потенціалу росту капіталу.

Таблиця 2.10

Характеристика коефіцієнтів фінансування та автономії комерційного банку

Характеристика	Коефіцієнт фінансування	Коефіцієнт автономії
Що показує	Яку частку активів банк фінансує за рахунок власного капіталу та боргових зобов'язань.	Яку частку активів банк фінансує за рахунок власного капіталу.
Формула	Власні кошти / Загальні активи	Власні кошти / Загальні активи
Інтерпретація	Високий КФ свідчить про міцну фінансову позицію та менший ризик. Низький КФ може свідчити про більшу залежність від боргових зобов'язань.	Високий КА свідчить про більшу фінансову незалежність та меншу залежність від зовнішніх джерел фінансування. Низький КА може свідчити про більшу залежність від боргових зобов'язань.
Застосування	Використовується для оцінки ризикованості банку та його здатності генерувати прибуток.	Використовується для оцінки фінансової незалежності банку та його здатності генерувати прибуток за рахунок власних коштів.

**Джерело: складено автором на основі [14]*

Коефіцієнт платоспроможності АТ КБ «Приватбанк» має негативну тенденцію по роках та це підтверджує коефіцієнт мультиплікатора з зниженням здатності виконувати зобов'язання. У 2021 році 1,2, у 2022 році 1,12, а у 2023 році 1,04.

Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів має коливання, у 2021 році 16,6, у 2022 році 10,69, а у 2023 році 12,68. Це означає, що АТ КБ «Приватбанк» має міцну здатність поглинати збитки та продовжувати свою діяльність.

Далі розглянемо показники надійності АТ КБ «Приватбанк» у періоді 2021-2023 роках у таблиці 2.11.

Згідно показників, ми бачимо зниження відповідальності по своїм зобов'язанням, згідно коефіцієнту надійності з 0,2 у 2021 році до 0,14 у 2023 році.

Коефіцієнти ліквідності показують різні рівні, у швидкої ліквідності нижче нормативного показника (>1) у 2021 році 0,95, у 2022 році 0,79 та у

2023 році 0,76. А у абсолютної ліквідності більше, ніж норматив (0,2-0,3) в рази – 0,92 у 2021 році, 0,76 у 2022 році та 0,76 у 2023 році. Однак обидва показники мають негативну тенденцію. Збільшення коефіцієнта надійності ми не враховуємо тому, що це синтетичний показник.

Таблиця 2.11

Динаміка коефіцієнтів надійності АТ КБ «Приватбанк»,
у 2021-2023р.р., млн.грн

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт надійності	0,20	0,12	0,14
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,95	0,79	0,78
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,92	0,76	0,76
Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів	5,02	8,35	7,01

**Джерело: складено автором на основі [29-32]*

Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та залучених коштів показує, що банк має міцний потенціал та може витримати значні збитки. Однак цей показник теж має негативну тенденцію з 8,35 у 2022 році до 7,01 у 2023 році.

Показники рентабельності мають велике значення як показники ефективності. Оцінка діяльності банку виявляється складним завданням через відсутність відчутних факторів оцінки. Оцінка ефективності надання послуг ще складніша порівняно з оцінкою ефективності виробництва. Крім того, визначення якості наданих послуг викликає труднощі, оскільки вони не відповідають тим самим критеріям, що й товари [25].

Щоб найкраще оцінити діяльність фінансових груп, ми визначили вибірку ключових показників:

- рентабельність сукупних активів;
- рентабельність власного капіталу;
- чиста процентна маржа.

Коефіцієнт капіталу має загальноприйнятого стандарту, але існує загальноприйнятий принцип, що чим краще значення коефіцієнта, тим краще фінансова стійкість комерційного банку.

Таблиця 2.12

Вихідні дані для розрахунку показників прибутковості
АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2023р.р., млн.грн

Показники	2021	2022	2023
Чистий прибуток	24302	32609	52313
Капітал	66615	57789	84846
Активи	401296	540596	680068
Процентні доходи	35854	43686	66238
Процентні витрати	6537	3768	6616

**Джерело: складено автором на основі [29-32]*

Далі розрахуємо показники рентабельності АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2023р.р. в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Оцінка показників рентабельності АТ КБ «Приватбанк»
у 2021-2023р.р.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення	
				2022/2021	2023/2022
Чиста процентна маржа	3,12	0,57	0,85	-2,55	0,28
Рентабельність активів	2,59	0,47	0,75	-2,12	0,28
Рентабельність капіталу	3,52	-7,39	3,87	-10,91	11,26

**Джерело: складено автором на основі [29-32]*

Таблиця 2.8 ілюструє коливання у 2022 році всі показники значно знизились у 2022 році, значне зниження має показник рентабельності капіталу, однак це не означає зниження доходів, а значне збільшення залежності від залучених коштів, значне зниження попиту на кредити та дуже багато знято з депозитних рахунків у зв'язку з економічними подіями політичного та воєнного характеру у державі у цей період. У 2023 році ми бачимо позитивну тенденцію до 3,87, що свідчить, про запропоновану коректну кредитну політику з позиції НБУ.

Зниження чистої процентної маржі, враховуючи її основну функцію, яка полягає в захисті банку від витрат і ризиків, у тому числі пов'язаних з

інфляцією, а також у створенні прибутку та виконанні договірних зобов'язань. Ідеальне значення цього показника – 0,045. Зниження процентної маржі свідчить про потенційний ризик банкрутства у 2022 році. Аналізуючи розрахунок чистої процентної маржі, стає очевидним, що показник не тільки знаходиться в межах нормального діапазону, але й демонструє висхідну траєкторію у 2023 році.

Зміни рентабельності активів повторює динаміку чистої процентної маржі, однак у 2022 році показник склав 0,47, та у 2023 році 0,75, нижче, ніж у ЧПМ, тому що це підтверджує залежність від залучених коштів.

У цілому, можемо сказати, що АТ КБ «Приватбанк» у 2023 році зробив всі кроки для покращення фінансової стійкості свого фінансового стану.

2.3. Прогнозна оцінка показників фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»

Діяльність комерційних банків зазнала значних змін у зв'язку з глобалізацією фінансових ринків, розвитком інформаційних технологій, розширенням банківських послуг, впровадженням інноваційних технологій в управління банками, консолідацією капіталу. Ці зміни вимагають від комерційних банків постійної адаптації до швидкозмінного зовнішнього середовища та протидії його негативному впливу. Забезпечення фінансової стійкості комерційного банку в цьому плані має виняткове значення.

Існують різні підходи до оцінки рівня фінансової стійкості, включаючи експертні оцінки та бальні методи. Однак деякі з цих підходів не враховують вплив зовнішнього середовища, тоді як інші не враховують унікальні характеристики кожного банку. Тому беззаперечною є потреба вдосконалення інструментарію оцінки, аналізу та управління фінансовою безпекою комерційних банків із застосуванням сучасних економіко-математичних методів.

Для побудови моделі ми будемо використовувати рядок «Загальні зобов'язання» з балансу, оскільки він служить основою для розрахунку

зобов'язань. Модель буде побудовано за допомогою функції лінійної двофакторної регресії з такою структурою:

$$Y = f(X1; X2) t + \delta t \quad (2.1)$$

Представлене тут рівняння прибутковості є моделлю, яка враховує два фактори. Перша змінна (X1) представляє швидкість зміни позик порівняно з відсотковим коефіцієнтом. Друга змінна (X2) представляє швидкість зміни депозитів порівняно з відсотковим коефіцієнтом. Ці зміни відображають рух фінансових ресурсів усередині банку, охоплюючи як активи, так і пасиви. Для визначення фінансових ресурсів з точки зору пасивних операцій проаналізуємо швидкість зміни депозитів. Дані щодо темпів зміни кредитів і депозитів наведено в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Показники темпів зміни кредитів та депозитів
АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2023р.р., %

Чинники	2021	2022	2023
Темп приросту кредитів	124,0	99,8	135,2
Темп приросту депозитів	103,4	145,1	117,7
Темп приросту зобов'язань	104,1	144,3	123,3

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

$$r_{At} = 0,31 - 0,15 * (F_1) - 0,31 * (F_2)$$

з апроксимацією на рівні $R^2=0,79$

На можливості кредитування безпосередньо впливають обсяг і строки залучення зобов'язань, а також стабільність вкладів. Основний інтерес банку полягає в залученні довгострокових депозитів, оскільки вони є більш надійним кредитним ресурсом і дозволяють точніше прогнозувати та планувати розміщення залучених коштів як кредитних ресурсів.

Таблиця 2.15

Вихідні дані показників компанії АТ КБ «Приватбанк» у 2021-2024рр., %

Чинники	2021	2022	2023	2024
Темп приросту кредитів	124,0	99,8	135,2	130,8
Темп приросту депозитів	103,4	145,1	117,7	
Темп приросту зобов'язань	104,1	144,3	123,3	115,3

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

Результат прогнозування чистого доходу від реалізації продукції в АТ КБ «Приватбанк» показано в таблиці 2.16.

У результаті отримуємо:

$$r_{At} = 0,31 - 0,15 * 130,8\% - 0,31 * 115,3\% = -24,4\%$$

Таблиця 2.16

Прогноз приросту депозитів АТ КБ «Приватбанк» у 2024 році, %

Рік	Темп приросту кредитів, %	Темп приросту зобов'язань, %	Темп приросту депозитів, %
2021	124,0	104,1	103,4
2022	99,8	144,3	145,1
2023	135,2	123,3	117,7
2024(прогноз)	130,8	115,3	-24,4

**Джерело: Складено автором на основі даних [29-32]*

Спостерігається тенденція до значного зменшення приросту депозитів АТ КБ «Приватбанк», який у 2024 році повинен складе – 24,4%.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Перспективи впливу цифрового прогресу комерційних банків України на фінансову стійкість

У зв'язку з стрімким розвитком технологій стійкість банків як фінансових установ вимагає ретельної переоцінки та трансформації стратегій управління. Це передбачає вдосконалення інструментів дослідження та методів прогнозування для кращого розуміння взаємопов'язаних процесів. Важливо визнати, що сучасна економіка будь-якої країни стикається з різними викликами, такими як залучення як внутрішніх, так і іноземних інвестицій, утримання внутрішнього капіталу, сприяння матеріальному виробництву та досягнення сталого економічного зростання. Отже, забезпечення фінансової стійкості банківського сектора набуває першочергового значення в сучасних економічних умовах. Варто зазначити, що дослідження «фінансової стійкості» та спрощений аналіз «стійкості банківської установи» вимагають міждисциплінарних підходів та удосконалення існуючих методів. Зокрема, всебічне розуміння цього явища вимагає розгляду капітальної, інформаційно-технологічної, організаційно-структурної, комерційної та функціональної стійкості.

Розглянувши досягнення науки, стає очевидним, що поняття стійкості, збалансованості та надійності тісно пов'язані з банківською практикою [1]. Це дозволяє виділити різні трактування цієї економічної категорії різними авторами. Стійкість, як динамічний показник, залежить від багатьох факторів, а сам банк є динамічною соціально-економічною системою, яка зазнає поступового зростання та безперервного відтворення. У своїй комерційній діяльності банк прагне досягти позитивного прогресу в таких ключових показниках, як прибутковість, ліквідність, достатність капіталу, зниження ризиків, розширення пропозицій послуг і покращення клієнтського досвіду.

Хоча доцільно використовувати термін «стабільний розвиток» для характеристики банку, важливо відрізнити його від «стійкості», яка передбачає стан незмінної рівноваги без будь-якої схильності до динамічного руху.

Розвиток і сутність банку в економіці визначаються його якісною характеристикою, яка називається стабільністю. Ця стабільність залежить не лише від законів рівноваги, а й від різних точок зору. Таким чином, стійкість стає невід'ємною внутрішньою ознакою, яка забезпечує існування та постійне просування банку в конкурентній ринковій економіці, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні фактори. Оцінку фінансової стабільності можна розглядати як аналітичну функцію управління, що використовує інформаційну систему банку та аналітичні методи для визначення та вимірювання впливу факторів на фінансову стабільність, таким чином підтримуючи управлінські рішення.

Щоб оцінити стійкість комерційного банку, аналітики вимагають глибокого розуміння як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. Зовнішня інформація, яка поширюється через засоби масової інформації, має важливе значення для керівництва банку, оскільки вона проливає світло на переважаючі тенденції в операційному середовищі банку. Це включає дані, що стосуються банківського та фінансового ринку, а також основні політичні події. З іншого боку, внутрішня інформація, отримана з бухгалтерських звітів, результатів досліджень, аудиторських звітів та різних інших джерел, дає змогу зрозуміти внутрішню динаміку банку.

Останнім часом відбулися зміни в підходах до управління стійкістю комерційних банків. Хоча раніше кількісні методи аналізу були домінуючими, зараз все більше покладаються на якісні методи аналізу. Ці методи дають змогу зрозуміти вплив інституційних факторів на стабільність банку. Особливо важливим є використання контент-аналізу, якісного методу аналізу, який дає змогу досліджувати зображення банків у ЗМІ та його узгодження з реальними обставинами. Важливо підкреслити важливість цього якісного підходу для розуміння іміджевих профілів банків у ЗМІ та їхнього зв'язку з реальними ситуаціями.

Важливо зазначити, що наразі не існує загальноприйнятої методики оцінки стійкості окремих банків чи банківської системи в цілому. Крім того, існуючі системи не враховують вплив медіа-ландшафту на банки, незважаючи на те, що вони працюють у цьому інформаційному середовищі.

Комплексна стійкість комерційного банку охоплює різні аспекти, такі як стійкість капіталу, фінансова стійкість, стійкість інформаційних технологій, комерційна стійкість і функціональна стійкість. Цей цілісний підхід, який називають «інституційною стійкістю», охоплює всі ключові елементи банку як установи, включаючи його капітал, фінанси, інформаційні технології, організаційну та структурну модель, комерційну власність і функціональність. Ці фактори разом формують сприйняття та ставлення зацікавлених сторін і клієнтів до банку, в кінцевому підсумку впливаючи на його репутаційні характеристики. Система внутрішнього контролю відіграє вирішальну роль у моніторингу та оцінці впливу кожного окремого аспекту інституційної стійкості.

Аналіз медіаландшафту в рамках «інформаційно-технологічної стійкості» є важливою складовою методу об'єктивного внутрішнього контролю. Цей метод зосереджений на управлінні потоками інформації, які безпосередньо пов'язані із загрозами, що швидко виникають. Неадекватне, несвоєчасне чи незаплановане поширення інформації про інституційні недоліки, а також відсутність або неякісна корекція медіаполя через PR-відділи та інші інструменти можуть призвести до значних негативних наслідків або, навпаки, стати цінними чинниками для посилення фінансової та інституційної продуктивності. Варто підкреслити роль інновацій та цифрових технологій у розробці нових фінансових продуктів і послуг. Ці досягнення поєднали методи внутрішнього контролю та сучасні інноваційні інформаційні технології, що підвищило доступність та ефективність.

Поява цифрових досягнень у банківській галузі є актуальною темою, оскільки це означає новий етап у розвитку фінансового сектору серед стрімкого технологічного прогресу та зміни споживчого попиту на банківські послуги. Фінансові установи переглядають свої підходи, дотримуючись

рекомендацій НБУ G11, і включають цифрові ресурси та пропозиції, щоб знайти найефективніші засоби взаємодії з клієнтами, посилити заходи безпеки та запровадити передові продукти.

Сфера банківських інновацій охоплює якості та атрибути, властиві фінансовим інноваціям. Поширюючи ці якості на банківський сектор, ми можемо обговорювати різні аспекти, такі як банківські послуги, операції та продукти. Прояв банківських інновацій відбувається через надання та використання банківських послуг, при цьому обслуговування клієнтів відіграє ключову роль у стимулюванні цих інновацій [2]. У ширшому контексті цифрові досягнення в банківській індустрії охоплюють передові інструменти та технологічні рішення, які після впровадження підвищують конкурентоспроможність банків на ринку банківських послуг у боротьбі за клієнтів.

Впровадження цифрових досягнень у банківську індустрію не лише відкриває нові можливості, але й потребує вирішення різноманітних завдань. Ці завдання охоплюють питання кібербезпеки та захисту конфіденційності даних клієнтів, а також управління та нагляд за віртуальними активами. Крім того, працівникам банку вкрай важливо бути в курсі інноваційних тенденцій. В Україні банки послідовно інтегрують цифрові інновації у свою діяльність. Нижче ми надаємо таблицю 3.1 з описом деяких із цих досягнень.

Вивчаючи дані, представлені в таблиці, стає очевидним, що банки активно підтримують цифровий прогрес. Проте між банками є відмінності щодо рівня їхнього досвіду в цифрових інноваціях.

У той час як одні банки ще перебувають у процесі освоєння цих технологій, інші успішно впровадили та використовують їх у своїй діяльності. Слід зазначити, що серед державних банків найбільш інноваційними виділяються ПАТ «ПриватБанк» та АТ «Ощадбанк», які пропонують клієнтам зручність проведення операцій без фізичного відвідування відділення [3]. Крім того, в банківській галузі спостерігається нова хвиля інновацій, яку представляють необанки, такі як АТ «Монобанк», ПУМБ Online, izibank. Ці

цифрові банки працюють виключно в цифровій сфері, що відображає сучасну тенденцію в банківському секторі.

Таблиця 3.1

Цифровий прогрес комерційних банків України

Банк	Мобільний додаток Режим роботи «24/7»	Tap to Phone	Scan to pay	Платіжний міні-термінал	Онлайн кредитування	Можливість онлайн інвестування в державні цінні папери	Штучний інтелект	Машинне навчання	Електронна решта	Онлайн-інкасація	Банкінг через соціальні мережі
ПАТ «Приватбанк»	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	+
АБ «УКРГАЗБАНК»											
АТ «Полтава-банк»											
АТ «Ощадбанк»											
АТ «Укрексімбанк»											
Monobank											
PUMB Online											
Izibank											
АТ «Сенс Банк»											
АТ «Райффайзен Банк»											
АТ «ТАСКОМБАНК»											
АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»											
АТ «А – БАНК»											

*Джерело: Складено автором на основі даних [1-4]

Потенційний вплив цифрових досягнень у банківській галузі є ключовим фактором у визначенні майбутньої траєкторії розвитку фінансових установ та їх здатності залишатися конкурентоспроможними в епоху цифрових технологій. Успіх просування банків значною мірою залежить від впровадження ними інноваційних цифрових стратегій, оскільки ці інновації безпосередньо впливають на загальну ефективність банківського сектору. Тому для сучасних банків важливо активно впроваджувати передові стратегії, щоб процвітати в сучасному цифровому ландшафті.

Повсюдна присутність цифровізації в сучасному суспільстві поширюється на всі аспекти життя, включно з банківською сферою. Концепція цифровізації вже не нова, оскільки люди з усіх верств суспільства відчули її

вплив на власному досвіді. На наш погляд, цифровізація – це не просто тренд майбутнього, а реальність. Важливо підкреслити, що Україна позиціонує себе як цифрова нація з численними активними, професійними та важливими цифровими проектами, якими вже користуються її громадяни. Крім того, значного прогресу було досягнуто в частині законодавства щодо цифровізації. Зазначимо, що в Україні успішно реалізована ініціатива «Держава в смартфоні», яка охоплює різноманітні проекти у сфері охорони здоров'я, документообігу, освіти, електронної демократії, законодавчої бази, страхування та банківської справи. Отже, що ж таке діджиталізація і як вона пов'язана з банківським сектором? Оцифрування – це процес перетворення інформації в цифровий формат. При дослідженні технологічних елементів під оцифруванням розуміється передача даних за допомогою дискретних імпульсів сигналу. У сфері банківської справи цифровізація передбачає перетворення банківських даних і процедур у цифровий формат [7]. Враховуючи те, що банківська система України структурована на двох рівнях, з центральним банком (НБУ) на першому рівні та комерційними банками країни на другому рівні, процес цифровізації в банківському секторі охоплює обидва рівні [1-6]. Це, зокрема, створення офіційного сайту НБУ, впровадження цифрових інтерфейсів із платіжними системами та розвиток цифрових каналів зв'язку.

- Використання банкоматів і терміналів самообслуговування.
- Розробка касового додатку для спрощення банківського еквайрингу та обліку розрахункових операцій фізичних осіб-підприємців.
- Спільне використання цифрових документів з інших платформ, наприклад, програми Дія.
- Інтеграція технології блокчейн в банківські операції.
- Впровадження технології краудфандингу в банківській сфері.
- Запровадження механізму OREP-banking, що дозволяє банкам надавати доступ до власних систем.

Банківський сектор переживає цифрову трансформацію, яка включає впровадження хмарного банкінгу, впровадження платіжних послуг Face Pay і

створення цифрових банків. Цей процес оцифрування є незаперечною реальністю, і немає шляху назад до традиційного банківського обслуговування. Важливо визнати, що хоча цифровізація в банківській справі пропонує численні переваги, вона також має певні недоліки. Проте Національний банк України, платіжні системи та комерційні банки постійно працюють над вирішенням цих викликів.

3.2. Рекомендації щодо підвищення фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»

Для усунення недоліків підвищення фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк» рекомендовано здійснити такі заходи:

1- удосконалити організаційну структуру фінансового менеджменту шляхом посилення централізації його функцій. Наразі ці функції розподілені між різними підрозділами, включаючи відділ фінансового менеджменту, відділ аналізу та прогнозування, відділ внутрішнього аудиту та відділ управління ризиками. Такий розподіл обов'язків може призвести до зайвої роботи та зниження ефективності управління фінансовими ресурсами банку.

2- Наша пропозиція передбачає впровадження системи індикаторів ефективності роботи підрозділів фінансового менеджменту банку. Мета полягає в тому, щоб покращити комунікацію між цими підрозділами та іншими департаментами банку. Крім того, ми прагнемо створити стандартизовані комунікаційні протоколи між усіма підрозділами банку, що досягається шляхом регулярних зустрічей між керівниками відділів фінансового контролю та їхніми колегами в інших департаментах.

4- Програмне забезпечення є найважливішим інструментом у посиленні фінансового менеджменту банківської установи. АТ КБ «Приватбанк» виступив з ініціативою поступово впроваджувати програмне забезпечення для фінансового менеджменту від відомої компанії SAP.

З 2016 по 2018 рік Приватбанк впроваджував SAP Business Planning and Consolidation (SAP BPC) як обраний інструмент фінансового планування та

консолідації. Використовуючи це програмне забезпечення, банк зміг оптимізувати й автоматизувати завдання, пов'язані зі складанням бюджету, прогнозуванням і консолідацією фінансової звітності.

З 2016 по 2018 рік Приватбанк впроваджував SAP Business Planning and Consolidation (SAP BPC) як обраний інструмент фінансового планування та консолідації. За допомогою цього програмного забезпечення банк зміг оптимізувати та автоматизувати завдання, пов'язані зі створенням бюджетів, прогнозів та консолідації фінансової звітності.

За період 2022-2023 років АТ КБ «Приватбанк» значно просунувся у впровадженні програмного забезпечення SAP для цілей фінансового менеджменту. Це передбачало повну інтеграцію програмного забезпечення з іншими основними системами управління банком, включаючи систему бухгалтерського обліку та систему управління ризиками, відому як SAP Risk Management (SAP RM).

З огляду на наступний етап, який запланований на 2024-2025 роки, АТ КБ «Приватбанк» планує включити програмне забезпечення SAP BusinessObjects Analytics (SAP BO Analytics) у свої операції з фінансового менеджменту.

5- Річний економічний ефект від інтеграції SAP BO Analytics в Приватбанк оцінюється приблизно в 0,7 млн.грн.

6- Визначивши співвідношення між вартістю впровадження SAP BO Analytics та отриманим економічним ефектом, можна розрахувати термін окупності АТ КБ «Приватбанк». У випадку з АТ КБ «Приватбанк» впровадження SAP BO Analytics дає термін окупності приблизно 2,4 року.

Впровадження цих заходів підвищить ефективність діяльності АТ КБ «Приватбанк» та дозволить йому зберегти конкурентоспроможність на фінансовому ринку.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість відіграє важливу роль в управлінні банками в Україні. Це дозволяє банкам оптимізувати використання фінансових активів, зменшити ризики та підвищити загальну ефективність управління.

На основі проведених досліджень було зроблено кілька ключових висновків.

1- фінансова стійкість є ключовим показником управління банком, що дозволяє ефективно використовувати фінансові ресурси, знижувати ризики та підвищувати ефективність управління. Для успішної інтеграції фінансового менеджменту в банках вкрай необхідно, щоб вони запровадили сучасні методи та інструменти фінансового аналізу та контролю.

2- Фінансова стійкість має значне значення у різних аспектах діяльності банку, впливаючи на його принципи та функції. У зв'язку з цим для банківського управління вкрай важливо дотримуватись принципів для ефективного управління всіма напрямками діяльності банку.

3- Контроль за фінансовою стійкістю у банках здійснюють спеціальні підрозділи, відомі як центри фінансового менеджменту. На ці центри покладено відповідальність за організацію та здійснення фінансового менеджменту всередині банку, діючи відповідно до принципів, які керують їхньою організацією. Традиційний фінансовий менеджмент охоплює різні функції, такі як планування, контроль, аналіз, порівняння та мотивація.

4- Основні методи, які використовуються банківськими установами для фінансового планування та прогнозування, включають складання бюджету, прогнозування, аналіз фінансової звітності, перевірку прибутковості, оцінку ліквідності та оцінку фінансового ризику.

5- Фінансова стійкість АТ КБ «ПриватБанк» визнано задовільним. Банк досяг сприятливих фінансових результатів і підтримує стійкий фінансовий стан. У 2023 році АТ КБ «ПриватБанк» відчув помітний сплеск чистого прибутку порівняно з попереднім роком. Таке значне зростання можна пояснити різними факторами, включно зі зростанням кредитної діяльності, що

призвело до збільшення процентних доходів, зменшення процентних витрат і розширення альтернативних джерел доходу.

6- АТ КБ «ПриватБанк» може похвалитися похвальним рівнем капіталізації, про що свідчить співвідношення загального капіталу до зобов'язань у 2023 році, яке становило 11%. Ця цифра перевищує нормативний поріг у 10%.

7- Перевірка структури фінансового менеджменту в АТ КБ «Приватбанк» виявила надійну та комплексну систему, яка відповідає як міжнародним стандартам, так і нормативним актам Національного банку України. Тим не менш, є певні сфери, які потребують уваги, щоб підвищити загальну ефективність.

8- Система фінансового менеджменту в АТ КБ «Приватбанк» має декілька основних недоліків. Серед них – неадекватна система надання інформації про фінансовий стан, обмежене використання методів сценарного планування та недостатній внесок фінансового менеджменту в процесі реалізації стратегії банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків І.П., Надієвець Л.М. Діджиталізація в банківському секторі: світовий та вітчизняний досвід. *Проблеми економіки*. 2018. №4. с.195–200.
2. Бахмутська О.В. Вдосконалення організації фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2022. № 10. с.113-116.
3. Бойко А.М. Еволюція системи фінансового контролінгу в банківській сфері. *Економічний часопис-XXI*. 2021. № 6. с.109-114.
4. Бондаренко П.В., Захаренко О.О., Бондаренко В.Г. Особливості управління та формування фінансового результату банку. *Економічний науково-практичний журнал «Підприємництво та інновації» (Категорія «Б»)*. Рубрика 8. Гроші, Фінанси і Кредит. Випуск №12. 2020. ISSN друкованої версії журналу 2415-3583. ISSN електронної версії журналу. 2707-6237 DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/12.30> (Дата звернення 23.04.2024)
5. Бондаренко П.В., Кирилюк Т.О. Теоретичні підходи до фінансової стійкості комерційного банку. *XXII Міжнародній науково-практичній конференції «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях» (25-26 квітня 2024 р.)*. Одеса. ОНЕУ, 2024.
6. Бражник Л.В., Дроботя Я.А. Інформаційні системи і технології у фінансах. Навчальний посібник. Полтава. ПДАУ. 2024. с.130.
7. Бугай О.М. Фінансовий контролінг у банку: теорія та практика. Київ. Національний банк України. 2015. с.328.
8. Василенк, О.О. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2019. №10. с.123-126.
9. Вовчак О.Д. Цифрові інновації та їхній вплив на конкурентоспроможність банків. *Вісник університету банківської справи*. 2020. № 3 (39). С. 46–51. URL: https://www.researchgate.net/publication/350660753_CIFROVI_INNOVACII_TA_IHNIJ_VPLIV_NA_KONKURENTNOSPROMOZNIST_BANKIV.

10. Гаврилюк О.В. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2020. №10. с. 17-120.
11. Гальчинська Н.М. Фінансовий контролінг: навчальний посібник. Київ. *Центр учбової літератури*. 2017. с.256.
12. Гасій О., Скорба О., Рошко Н. Вплив інтернет-банкінгу та мобільних додатків на зручність та доступність банківських послуг для клієнтів в Україні. *Економіка та суспільство*. Вип.59. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-100>. (Дата звернення 23.04.2024)
13. Гончар І.Г. Вдосконалення організації фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2019. №10. с.127-130.
14. Добровольська О.В., Качула С.В., Льовкіна А.С. Фінансовий менеджмент кредитного ризику як запорука безпеки кредитної діяльності банку. *Ефективна економіка*. 2022. №2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.2.6>. (Дата звернення 23.04.2024)
15. Дмитрук І.В. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2021. №10. с.115-118.
16. Економічна теорія. *Навчальний посібник*. К. *Центр учбової літератури*. 2022. с.632
17. Єрохіна О. В. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2020. №10. с.121-124.
18. Задорожний В.О. Фінансовий контролінг у банківській діяльності. *навчальний посібник*. Київ. КНЕУ. 2016. с.240 с.
19. Карпова О.І. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2019. №10. с.131-134.
20. Квітко Н.В. Фінансовий контролінг у банках. *Навчальний посібник*. Київ. КНЕУ, 2019. с.152.
21. Коваленко О.М. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2021. №10. с.107-110.
22. Костенко, О.В. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2020. №10. с.125-128.

23. Крюков О.В. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2019. №10. с.135-138.
24. Кузнецова О.А. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2021. №10. с.105-106.
25. Лугова Н.О. Фінансовий контролінг у банку. *Навчальний посібник*. Київ. Центр учбової літератури. 2018. с.272.
26. Мартиненко С.М. Вдосконалення системи фінансового контролінгу в банках України. *Економіка та держава*. 2020. №10. с.119-122.
27. Офіційний сайт НБУ URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123698 (Дата звернення 23.04.2024)
28. Рейтинг Мінфіну URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/> (Дата звернення 23.04.2024)
29. Річна фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2023 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/Richnyy+zvit+za+2023.pdf?_gl=1*s9hxmm*_ga*NjU3MTgyMTI3LjE2ODk4Njg4Mjg.*_ga_C7N2L9Ycq9*MTcxNjY0MDY5OS40LjAuMTcxNjY0MDcwNC41NS4wLjA. (Дата звернення 30.04.2024)
30. Річна фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2022 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2022.pdf?_gl=1*1cmxsql*_ga*NjU3MTgyMTI3LjE2ODk4Njg4Mjg.*_ga_C7N2L9Ycq9*MTcxNjY0MDY5OS40LjAuMTcxNjY0MDcxNC40NS4wLjA. (Дата звернення 30.04.2024)
31. Річна фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2021 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/doc2_09092022.pdf?_gl=1*1irygm4*_ga*NjU3MTgyMTI3LjE2ODk4Njg4Mjg.*_ga_C7N2L9Ycq9*MTcxNjY0MDY5OS40LjEuMTcxNjY0MDg1MC41NC4wLjA. (Дата звернення 30.04.2024)
32. Річна фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/PB_SepUkr_2021.03.15_Zvit_Last_n.pdf?_gl=1

*4sbw1q*_ga*NjU3MTgyMTI3LjE2ODk4Njg4Mjg.*_ga_C7N2L9YCQ9*MTcxNjY0MDY5OS40LjEuMTcxNjY0MDg4MCAyNC4wLjA. (Дата звернення 30.04.2024)

33. Качула С.В., Жучик М.А. Теоретико-практичний аспект дослідження прибутковості комерційного банку. *Ефективна економіка*. 2022. №10. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.10.13> (Дата звернення 23.04.2024)

34. Качула С., Коткова А. Підвищення ефективності функціонування комерційного банку на фінансовому ринку шляхом мінімізації банківських ризиків. *Економіка та суспільство*. 2023. №55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-82>.

35. Кочетигова Т.В., Пяничук Д.О. Економічна сутність та необхідність формування фінансових ресурсів комерційного банку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 16. с.726-729.

36. Мірошник Р.О., Кухта І.В. Діджиталізація банківської системи України в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2023. №49. DOI: <http://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-39> (Дата звернення 23.04.2024)

37. Національний банк України. *Наглядова статистика*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/tatistic/supervision-statist> (дата звернення: 10.05.2024).

38. Онищенко Ю. І., Коробченко М. О. Проблеми формування ресурсної бази банків України. *Науковий вісник Херсонського національного університету*. 2018. № 30 (2). с.84-89.

39. Орєхова К. В., Костюков О. А. Сутність власних фінансових ресурсів банку та особливості їх формування в Україні. *Modern Economics*. 2019. № 18. с.124-129. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-19](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-19). (Дата звернення 23.04.2024)

40. Халатур С.М., Грабчук О.М., Богачов Я.Д. Удосконалення теоретичних засад управління фінансовими ресурсами комерційного банку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 1. с. 48–53.

41. Худолій Ю. С., Халєвіна М. О. Фінтехнології в банківському бізнесі: реалії та перспективи. *Проблеми економіки*. 2021. №1. с.134-142. DOI: 2222-0712-2021-1-134-142.
42. Hrabchuk O., Kachula S., Lysiak L., Zarutskaya O. Monetary processes peculiarities during the crisis and adjustment of monetary policy. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2021. Vol.6 (41). PP. 4-16 DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251378> (Дата звернення 23.04.2024)
43. Kachula S., Zhytar M., Sidelnykova L., Perchuk O., Novosolova O. The Relationship between Economic Growth and Banking Sector Development in Ukraine. WSEAS Transactions on Business and Economics. 2022.Vol. 19. pp. 222-230. DOI: <https://doi.org/10.37394/23207.2022.19.21>. (Дата звернення 23.04.2024)
44. Digital Economy and Society Index (DESI) 2022: Shaping Europe's digital future. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi> (дата звернення: 10.01.2024)
45. Statista: Number of active online banking users worldwide in 2020 with forecasts from 2021 to 2024, by region. URL: <https://www.statista.com/> (дата звернення: 10.01.2024)
46. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp>. (Дата звернення 23.04.2024)
47. Корнєєв В. Фінансові інновації банків і можливості диверсифікації банківських послуг. *Світ фінансів*. 2011. № 2. С. 74–81. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/18955/1/Корнєєв%20В..pdf>. (Дата звернення 23.04.2024)
48. Коваленко В.В. Методи аналізу та управління фінансовою стійкістю комерційного банку. *Вісник УАБС*. 2017. № 2. С. 39-47.
49. Козьмук Н.І. Основні чинники впливу на фінансову стійкість банку в умовах фінансової нестабільності. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2018. Випуск 7(25). с.1-9.

ДОДАТКИ

Додаток А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	49 911	45 894
Заборгованість банків	7	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	1 715	875
Поточні податкові активи	22	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	155
Інвестиційна нерухомість		2 933	3 379
Активи з права користування	10	1 748	1 716
Основні засоби та нематеріальні активи	11	5 894	4 764
Інші фінансові активи	12	3 448	2 210
Інші активи	13	8 900	9 285
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 228	1 244
Активи, утримувані для продажу		32	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	7 721
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		2	201
Кошти клієнтів	14	312 708	240 621
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	1 855	1 748
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	146	121
Інші фінансові зобов'язання	15	2 907	1 522
Резерви та нефінансові зобов'язання	16	12 082	3 260
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		329 700	255 194
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійний дохід	17	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	689	614
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	9	(2 937)	(1 274)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	17	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(171 665)	(169 918)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		52 825	54 529
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
 В.о. Голови Правління

В. В. Ярошенко
 Головний бухгалтер

Додаток Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 961)	(14 174)
Чистий процентний дохід		21 602	19 667
Відрахування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(4)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 831	19 663
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(6 386)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 589
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		(7 460)	6 510
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	8	8
Прибутки мінус збитки/(збитки мінус прибутки) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Збитки/(прибутки) від уцінки будівель (що перевищують дооцінку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(119)	(134)
(Зменшення корисності)/відновлення зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		(124)	8
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 006)	(14 428)
Інші чисті доходи		1 090	2 113
Прибуток до оподаткування		24 296	32 609
Кредит з податку на прибуток	22	6	-
Чистий прибуток за рік		24 302	32 609
Інші сукупні доходи/(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 649)	2 037
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(6)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		139	(70)
- Податковий ефект		(25)	15
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		22 753	34 583

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток В

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		32 658	33 239
Проценти сплачені		(12 266)	(14 095)
Виплати та комісійні отримані		27 649	24 575
Виплати та комісійні сплачені		(8 888)	(6 386)
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 589
Сплачені витрати, пов'язані з персоналом		(7 683)	(7 311)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом		(6 315)	(6 576)
Інші доходи отримані		1 319	2 187
Податок на прибуток сплачений		(4 403)	(2 073)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		25 174	26 149
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте зменшення/(збільшення) залишків обов'язкового резерву		5	(6)
Чисте зменшення/(збільшення) заборгованості банків		2 065	(27 073)
Чисте зменшення/(збільшення) кредитів та авансів клієнтам		2 562	(10 245)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(2)	270
Чисте зменшення/(збільшення) інших активів		300	(601)
Чисте (зменшення)/збільшення заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями		(220)	111
Чисте збільшення коштів клієнтів		56 207	21 979
Чисте (зменшення)/збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		(689)	25
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		85 402	10 609
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		36	21
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(2 224)	(1 923)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	46
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		32 135	37 910
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(81 623)	(24 156)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	12 235
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		(1 468)	-
Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від інвестиційної діяльності		(53 144)	24 133
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(631)	(531)
Погашення кредиту рефінансування НБУ		(7 621)	(2 068)
Виплата дивідендів		(24 457)	(11 518)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	31	(32 709)	(14 117)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		4 033	(1 815)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(1)	-
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		3 581	18 810
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		44 487	25 677
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	48 068	44 487

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток Г

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як реклафіковано)	31 грудня 2019 (як реклафіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 835	49 911	45 894
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		222 277	221 661	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 715	875
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30	155
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	1 288	953	648
Основні засоби	10	6 074	6 689	5 832
Інші фінансові активи	11	2 644	3 448	2 210
Інші нефінансові активи	12	9 713	10 128	10 529
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 296	382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	2	201
Кошти клієнтів	13	325 303	312 708	240 621
Відстрочені податкові зобов'язання	21	159	146	121
Інші фінансові зобов'язання	14	3 770	4 059	2 639
Забезпечення у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інше забезпечення		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 795	2 098	1 528
Загальна сума зобов'язань		334 681	329 700	255 194
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	16	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 091)	(2 248)	(660)
Резервні та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)	(169 918)
Загальна сума власного капіталу		66 615	52 825	54 529
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 296	382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Брод
 Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

Додаток Г

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Процентні доходи в т.ч.:		35 854	33 563
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	17	30 870	28 547
- інші процентні доходи	17	4 984	5 016
Процентні витрати	17	(6 537)	(11 961)
Чистий процентний дохід		29 317	21 602
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	18	(856)	(1 809)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		28 461	19 793
Комісійні доходи	19	35 057	27 649
Комісійні витрати	19	(11 840)	(8 888)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		1 017	(7 460)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	32	8
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	(7 666)	16 045
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		(873)	(256)
Витрати на виплати працівникам		(8 904)	(8 192)
Амортизаційні витрати		(2 183)	(1 791)
Частка прибутку (збитку) асоційованих підприємств та спільних підприємств, облік яких ведеться за методом участі в капіталі		-	(124)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:		(2 348)	(16 681)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	15, 20	6 464	(8 539)
- адміністративні та операційні витрати	20	(8 812)	(8 142)
Інші доходи		1 286	1 200
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(111)	(104)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(164)	(6)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		77	-
Прибуток до оподаткування		35 067	24 296
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	21	(17)	6
Прибуток за рік		35 050	24 302

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток Д

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		36 915	32 658
Проценти сплачені		(6 755)	(12 266)
Комісійні доходи, що отримані		35 057	27 649
Комісійні витрати, що сплачені		(11 840)	(8 888)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Виплати працівникам		(9 176)	(7 683)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(8 900)	(6 315)
Інші доходи		1 701	1 319
Повернення податків на прибуток (сплата)		(3 318)	(4 403)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		36 910	25 174
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(1 179)	2 065
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(15 000)	2 502
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		753	(2)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		(105)	300
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		35	5
Чисте зменшення коштів банків		-	(220)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		17 718	56 207
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		64	40
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(27)	(729)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		39 169	85 402
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		85	36
Придбання основних засобів		(1 122)	(1 686)
Придбання нематеріальних активів		(627)	(538)
Придбання інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		(83 625)	(83 091)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(83 625)	(81 623)
- за амортизованою собівартістю		-	(1 468)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		71 122	32 135
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		69 622	32 135
- за амортизованою собівартістю		1 500	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(14 167)	(53 144)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(736)	(631)
Повернення інших залучених коштів		-	(7 621)
Дивіденди сплачені		(19 442)	(24 457)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	30	(20 178)	(32 709)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		(1 683)	4 033
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(1)	(1)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		3 140	3 581
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		48 068	44 487
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	6	51 208	48 068

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г.Блош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток Е

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резервні та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
 Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

Додаток Є

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	38 905	30 870
- інші процентні доходи	20	4 781	4 984
Процентні витрати	20	(3 768)	(6 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	(885)	6 464
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(8 812)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток Ж

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		40 071	36 915
Проценти сплачені		(3 800)	(6 755)
Комісійні доходи, що отримані		32 945	35 057
Комісійні витрати, що сплачені		(12 505)	(11 840)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Виплати працівникам		(9 775)	(9 176)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(9 439)	(8 900)
Інші доходи		2 917	1 701
Повернення податків на прибуток (сплата)		(5 030)	(3 318)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		50 039	36 910
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(77 584)	(1 179)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(9 198)	(15 000)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(704)	753
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		332	(105)
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		37	35
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		(2)	-
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		117 642	17 718
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		1	64
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(978)	(27)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		79 585	39 169
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		3	85
Придбання основних засобів		(392)	(1 122)
Придбання нематеріальних активів		(675)	(627)
Придбання цінних паперів в т.ч.:		(130 058)	(83 625)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(130 058)	(83 625)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		112 778	71 122
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		112 778	69 622
- за амортизованою собівартістю		-	1 500
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		77	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(18 267)	(14 167)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(653)	(736)
Дивіденди сплачені		(28 040)	(19 442)
Отримання інших залучених коштів		127	-
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	34	(28 566)	(20 178)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		10 684	(1 683)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(453)	(1)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		42 983	3 140
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	6	51 208	48 068
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	94 191	51 208

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року

Г. Бюш
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток 3

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 127	5 228
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 563	1 389
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	9 493	6 498
Інші нефінансові активи	13	9 094	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		680 008	540 596
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 525	471 970
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 790	-
Інші фінансові зобов'язання	16	3 038	2 634
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інше забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 741	2 271
Загальна сума зобов'язань		595 162	482 807
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 741)	(15 168)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резервні та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 629)	(156 749)
Загальна сума власного капіталу		84 846	57 789
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 008	540 596

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток И

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи в т.ч.:		66 238	43 686
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	61 614	38 905
- інші процентні доходи	20	4 624	4 781
Процентні витрати	20	(6 616)	(3 768)
Чистий процентний дохід		59 622	39 918
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(4 588)	(15 396)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		55 034	24 522
Комісійні доходи	22	41 589	32 945
Комісійні витрати	22	(17 150)	(12 505)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(1 076)	(7 760)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 266	119
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	4 648	2 608
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		185	267
Витрати на виплати працівникам		(10 552)	(10 096)
Амортизаційні витрати	11	(2 175)	(1 970)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 946)	(10 473)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	194	(885)
- адміністративні та операційні витрати	23	(11 140)	(9 588)
Інші доходи	24	2 173	2 815
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(407)	(458)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		72 766	34 672
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(35 001)	(4 474)
Прибуток за рік		37 765	30 198

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток І

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		61 373	40 071
Проценти сплачені		(6 212)	(3 800)
Комісійні доходи, що отримані		41 589	32 945
Комісійні витрати, що сплачені		(16 603)	(12 505)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Виплати працівникам		(10 421)	(9 775)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(12 254)	(9 439)
Інші доходи		2 260	2 917
Повернення податків на прибуток (сплата)		(803)	(5 030)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		69 103	50 039
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(29 430)	(77 584)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(22 583)	(9 198)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(262)	(704)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		875	332
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		33	37
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		-	(2)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		73 801	117 642
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		(6)	1
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		590	(978)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		92 121	79 585
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		6	3
Придбання основних засобів	11	(1 158)	(392)
Придбання нематеріальних активів	11	(731)	(675)
Придбання цінних паперів в т.ч.:		(165 971)	(130 058)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(165 971)	(130 058)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		152 448	112 778
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		152 448	112 778
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		1	77
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(15 405)	(18 267)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(713)	(653)
Дивіденди сплачені	19	(24 158)	(28 040)
Повернення інших залучених коштів		(33)	-
Отримання інших залучених коштів	15	2 530	127
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	34	(22 374)	(28 566)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		3 768	10 684
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(19)	(453)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		58 091	42 983
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	6	94 191	51 208
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	152 282	94 191

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер